

**TAXA**  
 plátt No. 10.  
 Havon. évre 600,  
 földre: Ha. félévre 12, e. detések díjsza. KÉLET az erdelyi é dóság egyetlen politil Cikkeink utánnyomás rás megjelölésével en

**Szerkesztőség**  
 kiadóhiva- Cluj, Str. L. Pop árak:

**ROMANIA**  
**LEPOSIN**

# TIN KÉLET

Di Ramassetter Róbert

BUDAPEST

Disztér 2. I. e.

POLITIKAINAPILAP

**Ara 5 lej**

Bérmentelen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-szegi Ernő, Strada Cobălcescu 52.

Vasárnap, 1936. július 26.

5696. EV. AB 7. XIX. ÉVF. 174. SZAM

## Egyre féktelenebbül tombol a polgárháboru Spanyolországban

**Az ellenforradalmárok sevillai rádiója a mai nap folyamán már nem adott le híreket. Felbomlott az egység a felkelők taborában. A Havas szerint még mindig nem lehet tudni, ki a győztes Spanyolországban. A kormánycsapatok irtóhadjáratot vezetnek a felkelők ellen**

### A kormány folyton új erővel frissíti fel csapatait és repülőraját

Madrid, július 25. Az utolsó 24 órában csaknem kizárólag kormányjelentések adtak számot a spanyolországi helyzetről, míg a felkelők rádióadója nagyjában elnémult. Ebből az utóbbi tényből külföldön arra következtetnek, hogy a felkelők ügye teljesen reménytelenre fordult.

Mint jelentettük, tegnap este a kormánycsapatok rettenetes harcok után meghódították az északi tengerparti részen fekvő San Sebastiant. A marseillei kikötőbe érkezett menekülők a kormánycsapatok és a lázadók között lefolyt harcokról borzalmas részleteket beszélnek el. A kormánycsapatok a San Sebastian elleni támadást bombázással és pergőtűzzel vezet-

ték be, utána a katonaság, rendőrség és önkéntesek rohanták meg a felkelőket és borzalmas vérengzés árán hatoltak be a városba. A felkelők kifosztották a katedrális és a műkincseket a tengerbe vetették. A város főterén lévő, több emeletes magasságu Kolumbusz emlékmű legmagasabb csúcsán két gépfegyveres zendülő fészkelte be magát. Gépfegyvereikből gyilkos tüzet zudítottak a bevonuló kormánycsapatokra és a tüzelést csak akkor szüntették be, mikor lőszerük elfogyott. A két zendülőt az uttestre dobták le. Mindketőjük agya szétloccsant. A kormánycsapatok vezetői a felkelők tisztjeit mind felakasztották.

#### a guadarramai hegyekben döntő harcokra számítanak.

A kormánycsapatokat, amelyek négy napja harcolnak itt, új erővel frissítik fel. A repülőket szintén új rajokkal erősítik meg. Tegnap a kormánycsapatok a Leon-szoros magaslatain megerősítették pozícióikat. A kormány repülői több bombát dobtak a dadixi drótnélküli táviróállomásra.

A kormány szombat délután kiadott jelentésében a leghatározottabban megcáfolja azt a hírt, mely szerint az az angol tengernagy, aki a Barcelonában horgonyzó angol hadihajókon tartózkodik, felkérte volna az olasz hadihajókat, hogy ne bombázzák Barcelonát. Ez a hír az angol és olasz hadihajórajok közti megegyezés téves magyarázásából eredhetett. Ez a megegyezés arra vonatkozik, hogy a két hajóraj tekintsen el a szokásos üdvözléséktől, amelyek nyugtalaníthatnák Barcelona lakosságát.

### Madrid szombati jelentései:

Szombat délelőtt Madridból érkezett jelentés arról számol be, hogy Spanyolországban még mindenütt véres harcok folynak a zendülők és a kormánycsapatok között. Barcelona, Madrid, Saragossa és San Sebastian a kormány kezében vannak. A zendülők kezén viszont Vigo városa és Galicia tartomány van. Jaca városkát a kormánycsapatok visszahódították. A zendülők urai Majorea szigetének is. Palma városa minden ellenállás nélkül adta meg magát a kormánycsapatoknak. Minorca szigete a kormány kezében van s hiú maradt a kormányhoz Bilbac és Salamanca is.

#### A guadalajarai zendülőket szétszórta.

A sansebastiani Marie Christine szálloda épületébe magukat eltorlaszolt zendülők a kormánycsapatokkal folytatott tűz után fehér lobogót tüztek ki. A kormánycsapatok erre minden fedezet nélkül megindultak a szálló felé, de onnan sortűz fogadta őket. Végül is sikerült a kormánycsapatoknak elfoglalniuk a szállodát, de ott csak huszonhét holttestet találtak.

#### A zendülők mindannyian öngyilkosok lettek, nehogy a kormánycsapatok kezébe kerüljenek.

Sierra Guadarrama közelében a zendülőket szintén levertek a kormánycsapatok. Tegnap este a madridi rádióban Indalecio Prieto, volt szocialista miniszter tartott beszédet, melyben rámutatott arra, hogy

#### a zendülők mozgalma teljesen sikertelen, mert nem rendelkeznek sem megfelelő számu hadihajó, sem megfelelő számu katonaság fölött. A hadiflotta teljes egészében hiú maradt a kormányhoz.

Prieto végül arra szólította fel a zendülőket, hogy kilátástalan harcuk jegyében adják meg magukat.

Azokkal a rémhírekkel szemben, amelyek Madrid kiéheztetéséről számoltak be a zendülők részéről, Madrid főpolgármestere bejelentette, hogy rövidesen ötven teherautó élelem érkezik Valenciából a fővárosba. A belügyminisztérium utasította az összes gyógyszerárakat, szolgáltatásokat az egész tetanusz-elleni szérumkészletü-

ket. Elhatározta a főváros tanácsa, hogy a frontra indult katonák családjait hivatalból fogja élelmezni.

#### Újabb madridi jelentés szerint

Párizsi jelentés szerint az Indomptable francia hadihajón Saint Jean de Louzba érkezett utasok szerint a san sebastiani harcokban elesettek száma csak néhány százra rug. A város élelmezése mind nehezebbé válik. A kormány teljes mértékben ur a városban.

Az elmúlt éjszaka folyamán Párizsba érkezett hírek szerint tegnap a helyzet egész Spanyolországban még teljesen zavaros volt és egyes hírek arról számoltak be, hogy a zendülők Madridtól 27 kilométernyire állanak.

A Havas ügynökség is azt jelenti, hogy egy heti polgárháboru után még mindig nem lehet tudni, hogy Spanyolországban ki a győztes.

### A külföld jelentései

#### A kormánycsapatokkal együtt harcolnak a miniszterek s óráról-órára elkeseredettebb harcok következnek.

Tegnap borzalmasan véres harcok voltak a Madridtól 20-30 kilométernyire húzóódó frontokon és a harcok végén a csapatok eredeti állásaikba vonultak vissza.

#### A Jour című párizsi lap jelentése szerint a felkelők taborában megbomlott az egység.

A királpártiak vissza akarják a királyságot állítani, a köztársaságiak ellenzik a monarchia visszaállítását, a felkelőket vezénylő tisztek és tábornokok pedig katonai diktatúrára törekednek Franco, Molla, vagy Ellano tábornok vezetésével.

### Mit mondanak az angol és amerikai jelentések?

A Reuter angol távirati iroda jelentése rámutat arra, hogy számos ország eltávolította Spanyolországból alattvalóit, mert az intézkedés feltétlen sürgősnek és szükségesnek mutatkozott. Ezzel kapcsolatban londoni jelentés arról számol be, hogy a jövő héten két konzervatív képviselő interpellálni fog az alsóházban az irányban, hogy a kormány milyen intézkedéseket hozott a spanyolországi angol alattvalók életének és vagyonának biztosítására és igaz-e, hogy lépések történtek annak érdekében, hogy Spanyolország Angliában vásároljon municiót.

Más londoni jelentés arról számol be, hogy a borzalmas san sebastiani körülmények miatt angol hadihajót küldtek expressz sebességgel a san sebastiani, bilbaói és más kikötőbe. A déli kikötőbe két angol hadihajó ment Gibraltárból. A pánikhangulat miatt a külföldi alattvalók seregestől menekülnek Spanyolországból, kivéve Madridot, ahol állítólag tökéletes anarchia van.

Gibraltárból Londonba érkezett hírek szerint ma reggel három kormányrepülő bombázta Algezirast és La Lineat.

#### A közlekedés a legtöbb tartománnyal megszakadt.

Ma délelőtt Alexandriából megérkezett a Repulse angol hadihajó, amelynek fedélzetén a Gordon-Highlanders ezred egy zászlóaljja tartózkodik. Ugyancsak Gibraltárból érkezett hírek szerint a Spanyolországból odaérkezett menekülők borzalmas színeket festenek a legutóbbi napok véres harcáról. Gibraltár

közeliében, La Línea vidékén szintén borzalmas a helyzet. A legvéresebb kommunista jelenségek a portugál határon fekvő Badajozban történtek, ahol mint San Sebastianban, a templomokba szorult felkelőket eleve nem elégették, megsemmisítették a szobrokat és műemlékeket.

Borzalmas a helyzet Oadixban is, amely ismételtén gazdát cserélt és minden egyes cserénél a győztesek bosszút állanak a leverteken.

Washingtoni jelentés szerint az Egyesült Államok kormánya a malagai helyzetre való tekintettel utasszállító gőzösöket irányított a spanyol kikötőkbe, ahová tüntetés céljából hadihajókat is menesztenek. Egyidejűleg az amerikai külügyminisztérium tudatta az Egyesült Államok tangeri konzuljával, hogy Franco tábornoknál tiltakozást jelentett be egy amerikai teherhajónak a zendülők repülői által való bombázása ellen. A hajó nagy veszélyben forgott, mert három bomba robbant fel közvetlen közelében. Másrészt a külügyminisztérium telefonbeszélgetést folytatott Claude Bowers madridi amerikai követel, aki jelenleg Fontarabíában tartózkodik a legnagyobb biztonságban.

Egy más washingtoni jelentés arról számol be, hogy Madrid uccáin a felkelők egy angol által vezetett, amerikai utasokkal zsúfolt és az Egyesült Államok zászlóját viselő autóbust támadtak meg. A kocsi vezető angol alattvaló meggyilkolták, majd a kocsit feldöntötték és elégették. A támadókat a kormánycsapatok elfogták és kivégezték. (Folytatása a 10-ik oldalon)

### Roosevelt irtóhadjárata a spekuláció ellen

Bármi legyen is az elnökválasztás kimenetele, idején való lesz pártatlan szemlét tartani Roosevelt New Deal-jének gazdasági és szociális eredményei fölött. Roosevelt politikájának négy tevékenysége keltett különösen nagy feltűnést: 1. pénzügyi és hasonló természetű intézkedései a gazdasági élet fellendítésére; 2. az ipari munkásság helyzetének reformjára irányuló rendelkezések; 3. az elnök mezőgazdasági politikája, amely a farmerek valóságos, vagy csak látszólagos túltermelésének megakadályozását célozták; 4. a kormány intézkedései a legfontosabb iparágak, kiváltképpen pedig a közüzemek megrendszabályozására, illetőleg azok kisajátítására is. Ez a négy tevékenységi kör állt az érdeklődés középpontjában Roosevelt elnökségének három és fél esztendeje alatt, de ezzel korántsem merült ki a Fehérház urának minden ambíciója.

Messzemenő jelentőségű a Roosevelt-kormány választási programjában az ugynevezett spekulációellenes irtóhadjárat. El akarták kergetni az amerikai gazdasági életből ezt a rémet vagy legalább is ráncba akarták szedni. A gondolat valóban egészséges. Roosevelt elsősorban azt tüzte ki céljául, hogy megnehezítse a határidőüzletek kötését úgy az áru, mint az értéktőzsdéken. A konjunktúra éveiben a new-yorki tőzsde minden elképzelhető könnyítést megadott azok számára, akik hitelbe értékpapírt akartak vásárolni. Csikágóban ugyanez történt, azzal a különbséggel, hogy itt a gabona határidőüzletek foglalták el az értékpapírok helyét. Tulságosan ismert dolog, hogy milyen drága árat kellett fizetniük nemcsak az érdekelteknek, hanem Amerika egész lakosságának ezért a játéknak, semhogy bővebben ki kellene térni erre. Roosevelt híres választási programjában elsősorban ennek a tőzsdéjátéknak a megszüntetését értette az alatt, hogy „ki kell üzni a pénzváltókat a templomból”.

Az elnök nyilván a tőzsdét értette a „templom” alatt és a bankárokat nem üzte ki ugyan, ellenben tevékenységüket jelentősen korlátozta. A hosszspekulások a múltban csak biztosítékokat adtak a tőzsdéigénylőknek azoknak a részvényeknek — vagy Csikágóban azoknak a különböző gabonaféléknek — a megvételére, amelyeknek áremelkedésére spekuláltak. A tőzsdéigénylők a bankoktól kérték kölcsön a hiányzó összeget és a nagy bankok állapították meg, hogy milyen készpénzbiztosítékokat követeljenek a tőzsdéigénylők a megbízóktól. A hossz hónapjaiban ez a biztosíték 20—25 százalék körül mozgott. Roosevelt uralomrajutása óta megváltozott a helyzet és most már a Federal Reserve Bankok állapítják meg a készpénzbiztosítékok arányszámát jelenleg a vételi megbízás 45 százalékának erejéig kell készpénzbiztosítékot nyújtania a vásárlónak és ez természetesen alaposan szárnyat szegi minden esetleges hosszmozgalomnak.

Magában véve ez a tényező még nem döntő jelentőségű, jöllehet a biztosítékokat bármikor tetszés szerint akár száz százalékra is emelhetik. Ezzel azonban lehetetlené tennék a bankok minden néven nevezendő tevékenységét és vagy csődbe kergetnék a nagy pénzintézeteket, vagy pedig rákényszerítenék őket arra, hogy titkos és tiltott utakon járjanak. Ameddig a kormány nem határozza el magát ilyen drasztikus eszközök igénybevételére, nem lehet komoly eredményt elérni, legfeljebb, ha már annyi hitelt vettek igénybe, mint például Németországban, amikor azután

VILAG TUKRA

1927-ben a berlini tőzsdét alapjaiban rázkódtatta meg a híres „fekete péntek”. Ma-napság, amikor Amerika valósággal „uszik a pénzben” és úgy a nagy vállalatok, mint a magánosok is tetszés szerint felhasználhatják a különben nem gyümölcsöző tőkét: a spekuláció amúgy is javarészt készpénz alapon bonyolódik le.

Az értékpapírok árfolyama a newyorki tőzsdén valósággal megkétszereződött az utolsó 15 hónap alatt és 1930 óta nem tapasztalt árfolyamokat jegyeznek. A tőzsdéigények mindazonáltal még egymilliárd dollár kölcsönt sem vettek igénybe, holott a konjunktúra csúcspontján 7-8 milliárdnyi banktőkével is dolgoztak. Az árak emelkedése nem jelentette egyben a forgalom terjedelmének növekedését is, mint a konjunktúra boldog éveiben. Az értékpapírok árfolyamemelkedése javarészt arra vezethető vissza, hogy a tulajdonosok nem akarnak megválni papírjaiktól és nem azon, mintha valami nagy kereslet mutatkoznék a részvények iránt. Kis forgalom és nagy likvidálás mellett igazán nincs szükség nagy bankhitelekre, így a lomberozási feltételek szabályozásának legfeljebb elméleti jelentősége van.

Lehetséges, hogy valamikor ezek a rendelkezések fontosakká válnának, de akkor viszont gyerekjáték lesz kijátszani őket. Hogy csak egyetlen példát említsék: a kereskedelmi kölcsönt kér bankjától és a pénzt szépen az értéktőzsdére viszi. Az amerikai törvényhozás igazán nagyon enyhe eszközökkel próbált ezen segíteni: mindössze egy nyilatkozatot kérnek a klientsől vagy a banktól, hogy a kölcsönt nem fogják spekulációra használni és a továbbiakkal azután már senki sem törődik egész Amerikában.

Ha nem is célravezető a New Deal minden új törvénye, senkinek vonhatja kétségbe a jó szándékot és a tények mindenestre igazolni látszólag azok meghozatalának szükségességét. Kétségtelen, hogy a vad játékláz, amely a 20-as években végigsöpört Amerikában, nagy mértékben járult hozzá a gazdasági összeomláshoz. Seholy a világon nem volt még példa arra, hogy a gyors megzavargodás vagy annyira erőt vegyen az egész lakosságon és nem lehet elég keményen pálcát törni azok fölött a bankárok felett, akik bemocskolták saját foglalkozásukat azzal a mohósággal, amellyel igyekeztek kihasználni a nagyközönség kritikanélküli spekulációs mohóságát.

Nem lehet azonban komoly gyógyulást remélni attól, ha csak tüneti kezeléshez folyamodik az orvos. Az olyan országban, amely több, mint egy évszázadon át valósággal uszott a jólétben és amelyben az ingatlanárak egyenesen fantasztikus ugrásokkal szöktek a magasba: természetesen kell tartani, hogy az emberek optimistán gondolkodnak. A múlt században, az aranyláz évtizedeiben az emberek máról-holnapra fantasztikus vagyonokat kerestek. Ezeknek az időknél örökre vége, de a szellem továbbra is megmaradt. A háborús és a háboru utáni évek hitelinfúziója, amely az óriási arany beözönlésén és a bankbetétek összegének fantasztikus növekedésén alapult: még nagyobb lökést adott ennek. A depresszió őt esztendeje azonban meghozta az automatikus kiegyenlítődtést és Amerika a maga bőrére alaposan megtanulta a leckét.

Az amerikai bankárok készek visszatérni a józan hitellethez. Ahhoz, hogy eleve gátat vessenek a mult hibáinak megismétlése elé: elegendő a józan hitellel meg-erősítése. Ehelyett a Roosevelt kormány, sajnos, csak jelentéktelen tünetek leküzdésére fordította energiáját, ahelyett, hogy például a nyaklónélküli ingatlan-spekulációt igyekezett volna korlátok közé szorítani. A legzomorubb az, hogy ez a politika nemcsak, hogy nem törődik az alapvető problémákkal, hanem egyenesen felbátorítja azt a spekulációt, amely a legtöbb kárt okozta a multban.

Az állandó és nagyszabású költségvetési deficit — az inflációs valutapolitika — a mesterségesen alacsony kamatlábak és azok a banktörvények, amelyek egyenesen rákényszerítik a bankokat arra, hogy likvidálhatatlan értékekbe meneküljenek: lehet jó politika egy párt szempontjából, de semmiesetre sem lehet alkalmas egy még az előzőeknél is eszeveszettebb spekulációs láz kitörésének megakadályozására.

## A berlini olimpiász és az Uj Kelet

Hozzászólások ahhoz a kérdéshez, hogy foglalkozzék-e az Uj Kelet a berlini olimpiász eseményeivel

Cluj, július 25. (Az Uj Kelet tud.) Az Uj Kelet anktétja a berlini olimpiász eseményeinek regisztrálása kérdésében rendkívül nagy érdeklődést váltott ki olvasóink táborában. Különböző városokból kapjuk a válaszok valóságos özönét, amelyek érdekesen tükrözik vissza az egyes zsidó körök beállítottságát. A beérkezett válaszokból az alábbiakat közöljük, míg a többiekét folytatólagosan lapunk legközelebbi számaiban fogjuk közlenni:

Györi Ilés István, az Uj Erdély szerkesztőjétől a következő levelet kaptuk:

Az a kérdés, hogy közöljék-e az Uj Kelet rendszeres beszámolókat az idei olimpiái játékokról, engem is közelről érdekel, mert hiszen hosszú évek óta már minden reggel elsők az Uj Kelet hasábjairól értesülök a napi eseményekről, de ettől függetlenül, mint újságíró elvi szempontokból is érdekel ez a kérdés, tehát engedtessek meg nekem, hogy született árja voltom dacára is hozzászóljak ehhez az elsősorban zsidókat érdeklő vitához.

Magam is azon a fronton harcolok, amely az általános emberi és szociális érdekek védelmében szembeszáll a mai német rezsim minden bántó megnyilatkozásával és felháborodással regisztrálom minden olyan hitleri intézkedést, amely értékes embereket földönfutásra kényszerít csak azért, mert nem tartoznak az egyedül üdvözítő árja fajhoz, mindezek dacára nem tartom indokoltnak, hogy az Uj Kelet homokba dugott fejével haladjon el 53 nemzet sportdiadalának eseményei mellett. A Berlinnel szemben való demonstráció tulajdonképpen már megtörtént akkor, amikor a zsidó sportolók lemondták az olimpiái játékokon való részvételét, ennek dacára azonban 53 nemzet fiait mégis összemérik erejükkel a berlini Olimpián s ha e tornáról az Uj Kelet nem számol be, erről a külön házi demonstrációról aligha szerez tudomást a világ közvéleménye, tehát az eredménye negatív. De vannak más negatívumok is, amelyek elgondolásra kényszerítik e lap olvasóit. Vajon helyes dolog-e egy zsidó lap olvasóit arra kényszeríteni, hogy más, a hitlerajjal szimpatizáló lapokból nyerjen értesülést a Berlinben történtekről? Használ-e az Uj Kelet ezzel a kényszerítéssel a nagy zsidó érdekeknek? És használ-e az Uj Kelet ezzel saját publicitásának?

A Berlinben lezajló nemzetközi sportmérkőzés eredményei még akkor is érdekelnek a lap olvasóit, ha azon egyetlen zsidó sportoló sem jelenne meg, nem vét az Uj Kelet a zsidó szolidaritás ellen, ha szárazon regisztrálja a mérkőzések eredményeit. Ez az én véleményem, de mert újságíró vagyok, természetesen a közönség véleménye is érdekel s éppen azért a rendelkezésemre álló rövid idő alatt felkerestem lapjuk 17 zsidó olvasóját, akik közül 14 az én véleményemet osztja, kettő helyeselte a bojkottot s egy kijelentette, hogy őt egyáltalán nem érdeklik a sportesemények.

Ezek után az i. t. szerkesztőség megítélésére bízom, hogy hoz-e tudósítást a berlini olimpiászról, avagy arra kényszeríti olvasóit, hogy az Uj Kelet mellett más, a zsidó érdekekkel szemben álló lapok olvasói legyenek a berlini Olimpiász tartama alatt, esetleg azon túl is.

Györi Ilés István.

Dr. Aczél Mór, Nadlac a következőket írja: Tiltakozom az ellen, hogy az Uj Kelet szerkesztősége egyáltalán szavazás alá bocsássa a kérdést, hogy foglalkozzék-e a berlini Olimpiász eseményeivel. Nemzeti alapon álló zsidó lap számára nincs más út akkor, amikor az egész világ zsidósága bojkott alá vesz mindent, ami Berlinből jön, akkor, amikor a zsidó sportolók diszkvalifikáltatják magukat és súlyos pénzbüntetéseket fizetnek, semhogy Berlinbe menjenek, — mint az, hogy szintén némaságával tüntessen a hitlerista Berlin ellen.

Természetes, hogy ez nem az olimpiái eszme bojkottálása, hanem a német rezsim elleni küzdelem megnyilatkozása. Mint ahogy

a zsidóság németellenes bojkottja sem maga a német nép ellen szól, hiszen nem az egész német nép azonosítja magát Hitlerrel, hanem azok ellen, akik Németország fölött uralkodnak és Németország nevében gyalázzák és tiporják el a zsidókat.

Az Uj Kelet ugyanazon számában, amelyben az olimpiával kapcsolatos kérdést veti fel, közli Schacht gazdasági programját és Stefan Lux temetéséről szóló jelentést. Lehet-e ezek után még vitatkozni is azon, hogy mi a kötelessége az Uj Keletnek?

Aki kíváncsi az olimpiái eredményekre, az olvassa el a sportlapokat. A magam részéről a legerélyesebben tiltakozom az ellen, hogy az Uj Kelet a berlini olimpiászal a legkisebb mértékben is foglalkozzék.

Dr. Aczél Mór, Nadlac.

Nissel Májás, Oradea arra kéri az Uj Kelet szerkesztőségét telefonon, hogy sportrovatának keretein belül foglalkozzék az olimpiái játékokkal, minden kommentár nélkül. Szorították a sporteredmények regisztrálására anélkül, hogy véleményt nyilvánítana az egyik, vagy másik teljesítmény és általában az egész rendezvény körül.

## Hubermann Broniszláv a palesztinai filharmonikus zenekar előkészületeiről

A világ legművészibb orkesztere lesz az, amelyet Toscanini fog megnyitni

Bécs, július 25. Julius Wolfsohn professzor, a híres zongoravirtuóz és zsidó dal-költő, a napokban összekerít Broniszláv Hubermannal, akivel megtanácskozták egy palesztinai orkeszter alapítását. Wolfsohn többek között ezeket írja:

„Hogy Palesztinába zenei kulturát plántáljanak, nem új keletű dolog. A pétervári opera egykori dirigense Golinkin, aki Saljapinnak legkedvesebb karmestere volt, már régebben akarta megteremteni a palesztinai filharmonikus zenekart. Ebből a célból Leningrádban Saljapinnal együtt koncertet adott, nagyon jelentékeny anyagi sikerrel. Ezen a pénzen Golinkin megalkototta a telavivi héber operát. Legjobb akarata mellett azonban le kellett mondania sok olyan momentumról, amely művészileg nem volt végrehajtható. Multak az évek és annak ellenére, hogy lelkes és képzett férfiak, mint Schorr, Rosovszki, és mások sokat igyekeztek ezen a téren megvalósítani, nagyon keveset értek el, főleg anyagiak miatt.

Később Amerikában alakult meg Godovszkival és Auer professzorral az élen a palesztinai zeneegyesület, amelyet különösen megboldogult dr. Chajesz főrabbi és Frankfurter udvari tanácsos támogatott. Fájdalom, ez a törekvésük is csődöt mondott. Most azonban, hogy a világ legbefolyásosabb zsidó zenésze, Broniszláv Hubermann veszi kezébe az ereciszraeli zenekulturát, bizonyára meg is fogja azt teremteni.

Hubermann erről a témáról a következőket jelentette ki:

— Öszinte és világos leszek és mindig azt elején megmondom, hogy azért akarok teremteni zenei kulturát a Szentföldön, hogy a sok munkanélkülivé vált zsidó muzsikusan segítsék. Az orkeszter példásan akar működni, ezért mindazoknak, akik ezt az ügyet szívükön viselik,



Specialisták aprólékos laboratoriumi munkájának köszönhető, hogy a  
**PUDER, KÖLNIVIZ, ARC-SZAJ, FESTÉK PARFÜMÖK** gyártásában

**Les Créations NHB**

„esztiményei a tökéletesség és közkedveltség legmagasabb fokát érték el.  
Próbálja ki azokat! Kitérőnek!

Kérje teljes bizalommal a legjobb drogériákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.  
En-gros beszerzési forrás: N. H. Balthazar, Bucuresti, Str. Selari 7.

A. G. (Satmar) arra az álláspontra helyezkedik, hogy véleménye szerint az Uj Kelet olvasóinak legnagyobb része nem kívánja, hogy a lap foglalkozzék a berlini olimpiász eredményeivel.

kötelességüké teszem, hogy szerezzenek gazdasági lehetőséget. Egyelőre három dirigent alkalmaztunk fix fizetéssel: Fritz Steinberger, aki Frankfurt városának főzeneigazgatója volt, továbbá Issay Dobroven, a milánói Skala dirigense és végül Mihael Taube, Berlinből. Az eddigi diszpozíciók szerint a filharmonikusok szabadtéri koncerteket fognak adni, vendégdirigensekkel. A zenekarban a legjobb erők foglalnak helyet: vonósok, trombitások és fagottisták. A vállalkozás költségvetése hozzávetőleg 65 ezer fontra rug, ennek a felét Európában és Amerikában gyűjtötték és pedig évi szubvenciók címen, három év alatt az orkeszter már saját magát fogja eltartani. Bizom benne, hogy a világ első zenekara lesz ez. A megnyitó koncertet Toscanini fogja dirigálni, az egyik szólista pedig a világhírű Adolf Busch lesz. Tizennyolc zenész palesztinai származású, tíz lengyelországi, néhányan Bécsből valók, a többiek pedig különböző országokból, főleg Németországból. Meg vagyok róla győződve, hogy a zenekar az egész világ előtt dokumentálni fogja a zsidók hatalmas zenei alkotó készségét.

A programról Broniszláv Hubermann ezeket mondotta:

— Kijelölünk egy programbizottságot, amelynek a tagjai a dirigenseken kívül néhány elsőrendű palesztinai muzsikust is. A program alapvető részei: Bach, Mozart, Beethoven és Brahms alkotásai. Azonfelül természetesen élő zsidó komponisták műveit is be fogjuk mutatni.



FIGYELEM!

Ez nem cirkusz, ez igaz...

EGGER PETROL-től hajtat kap a kopasz!  
HAJHULLÁS ÉS KORPA ELLEN

## Okleveles gyógypedagógiai tanár

Budapest környékén kertes villában levő modernül felszerelt

### internátusába felvesz

nehezen tanuló, nehezen nevelhető, siket- és vak fiúgyermekeket. Vallásos szellemű nevelés, ortodox kóser ellátás. Referenciákkal igazolják a Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola igazgatója és az Izr. Tanítóképző Intézet igazgatója Budapestben. Bővebb felvilágosítást nyújt: Fogel D. Balatonfüred, Ajtósa-villa.



# UTAZÁS - NYARALÁS

## BUZIAS GYÓGYFÜRDŐ

Természetes, páratlan szénsavas, radioaktiv sos, vasas forrászikkkel. Biztos gyógyhatás és vérkeringési zavaroknál, szervi elhízások érelmeszesedés, vesebaj, vérszegénység, izomszucs, hólyaghurut és kimerültes idegesség esetén.

**Női betegség** a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgezések nyomán fellépett idegbajok (Tabes) esetében a legjobb eredménnyel. Ivókurák, szakszerű orvosi kezelés. Kétféle konyha. Elsőrangú szállodák. Diétás penziók mérsékelt árral. Modern napfényes uszoda. A CFR vonalain utazási kedvezmény. Al-landó katonazene. Pausálkurák az „Európa” utazási irodák útján. — Fürdőidény május 15-től október 1-ig. — Prospektust, felvilágosítást szívesen küld.

Muschong Buzias Gyógyfürdő R.-T. Fürdőigazgatóság, Buzias, Bánát.

## A baia-marei Wagner szanatórium

a gyönyörű fekvésű, nagyszerű klímájú üdülőhelynek pompás intézménye, ahol a nyaralók a legteljesebb kényelmet, a legmagyszerűbb ellátást, ha szükséges orvosi felügyeletet és minden tekintetben tökéletes kényelmet kapnak. Az ellátás rendkívül olcsó. Ez az olcsóság azonban nem az ellátás rovására törté-

nik. A szanatórium Baia-Mare legszebb, legcsendesebb helyén fekszik, nagy park övezi. Ugy a berendezést, mint a természeti fekvést illetően az országnak kevés ilyen nyaralóhelye van. Utazási osztályunk készséggel szolgál felvilágosítással az érdeklődőknek.

## BICSAD GYÓGYFÜRDŐ

Ardeal Karlsbadja a bérletből visszavéve teljesen renoválva újból házikezelésben és

### Izsák Henrik

ur közreműködése mellett nyitva június 1-től. Ivókura, hidegvizgyógyfürdő, szénsavas fürdő, inhalatórium és strand. Állandó fürdőorvos, kútvíz konyha diétás is. Külön orth. és vendéglő. Mérsékelt árak, előzékeny kiszolgálás. Posta, vasút helyben. Prospektust kéri az igazgatóság BAIÁ BICSAD, jut Satumarc.

## Hol szálljunk meg?

### Clujon

Nívós, elegáns szálloda és kávéház a

### NEW-YORK

Telefon 3-16. Telefon 3-16.

### Oradeán

### Hotel Metropole

elsőrangban berendezett szálloda. Utazó urak találkozóhelye. Vidéki autobuszok érkezés és induló állomása. Telefon 909.

### PALACE HOTEL

Kávéház és étterem.

A Félix-fürdőbe utazók tájékoztató irodája. Telefonok: 906 és 907.

### Astoria szálloda és kávéház

elegáns, komfortos. Minden szobában hideg-meleg víz.

### Baia-Maren:

### Hotel Stefan-Voda

modern berendezésű szálloda, kávéház és étterem.

Az autók utáni 1936 július-szeptemberi negyede eső adó, 1936 augusztus 1-éig bírságmentesen fizethető. (1936 július 1-én kelt 99.923. számú rendelet).

A gyapjuszövetgyárosok egyesületének sikerült végre megfelelő megegyezést kötni a pénzügyminisztériummal az április 1-én életbelépett fogyasztási adónak átalányba való fizetésére. Az évi összeg 155 millió, melynek kb. 20 százalékát a szervezetbe nem lépett kisebb üzemek, a törvény előírásai szerint, több mint 80 százalékát pedig a szervezetbe tömörült gyárak havi pauszösszegekben kollektív garancia mellett fognak fizetni.

## A cluji

# Zsidókórház Egyesület láragsorsjátéka

Engedélyezve az Állami Sorsjáték Jövedék által 1296—1936 sz. a.

4000 sorsjegy! 400 nyeremény! Egy sorsjegy ára 50 lej. Huzás 1936 október 28.

A sorsjegyek kaphatók

## Clujon a Kereskedelmi Hitelbank Rt.-nál

Piața Unirii 20 és az ország összes jelentősebb városaiban.

# KÖZGAZDASÁG

## Ujabb egészségügyi illetéket rónak ki az ipari és kereskedelmi vállalatokra

A munkügyi minisztérium most készíti elő azt a törvényjavaslatot, amely az ipari és kereskedelmi vállalatokra új egészségügyi illetéket ró ki. Az illeték évente egy tételben lesz fizetendő. A details üzeletek az évi bérérték 1 százalékát, irodák, garázsok, látványossági helyek a bérérték két százalékát, áruraktárak, vendéglők, kávéházak, mulatók az évi bérérték három százalékát fogják fizetni egészségügyi illeték címén.

## Az adóügyi központi bizottság újabb határozatai

Az adóügyi központi bizottságnak a Monitorul Oficial 1936 július 14-én kelt 161. számában közzétett határozataiból kiemeljük a következőket:

Ugy az idegen valutában külföldön kötött kölcsönök utáni kamatok, mint az árueladásokból vagy más kereskedelmi ügyletekből származó kamatok, melyek áruszállítási számlákból, váltókból vagy bírósági ítéletekből megállapíthatók, — tőkekamatadó alá vonandók. (A fenti rendelkezés 1936 március 3-án lépett életbe.)

Az 1935 március 7-e utáni külföldi vételéről szóló számlák, a mérlegben, a deviza

felár felszámításával könyvelhetők el, ha erős valutáról van szó — és a mérleg lezárása idejében jegyzett árfolyamon, ha szabadon eladható devizáról van szó. Az 1935 március 7-e előtti időkből származó számláknál azonban nincs helye ilyen deviza felár hozzászámításának, az idegen cégek javára, gépek és nyersanyagok árának idejében való ki nem fizetése miatt elkönyvelt kamatok tőke kamatadó mentességet nem élveznek. Ugyanakkor közli azt a határozatot is, hogy a kétes követelések tartalékalapjára az 1936-7. adóévben is a künnlevősegek 10 százaléka tartalékolható.

## Kik tartoznak a liszt-eladásokról külön regisztrert vezetni?

Ismeretes, hogy az új buzaértékesítési rendelet előírja, hogy mindazok, akik liszttermeléssel vagy eladással foglalkoznak, külön regisztrertben kötelesek kimutatni ezirányú ügyleteiket. Ez a rendelet érthetően nagy feltűnést keltett kereskedői körökben is és többen fordultak az Uj Kelet szerkesztőségéhez arra nézve, hogy a fűszerkiskereskedőkre is vonatkozik ez a regisztrert-vezetési kötelezettség?

Szükségesnek tartjuk, hogy a Hivatalos Lap július 2-i számában megjelent buzaértékesítési rendelet idevonatkozó ötödik fejezetének 9-ik pontját szövegesen ismertessük, mely a következőképp hangzik:

„A kereskedelmi vállalatokra nézve előirt és a pénzügyminisztérium által megkövetelt regisztrertben kívül mindazon vállalatok, amelyek mint malmok, buza- és rozsliszt őrlésével vagy bármilyen elnevezés alatt természetes vagy feldolgozott állapotban lisztterméssel, eladással foglalkoznak (depozitok, pékek, sütődék, stb.) kötelesek speciális, fűzött és számozott és az illetékes pénzügyigazgatóság által lebélyezett regisztrert tartani, azon modellek után, aminek a buzaértékesítő hivatal az illető vállalatok jellege szerint készített, mely regisztrertbe sajátkezűleg, tintával, törlés nélkül bejegyzendők mindazon adatok, amelyek a beszerzett nyersanyag, annak származása, az üzembe vitt nyersanyag, az előállított és eladott készáru, valamint a törvényes illetékek lefizetésére vonatkoznak.”

Amint a fenti rendeletről is kitűnik, a rendelet a regisztrert-vezetést mindazon cégek számára előírja, amelyek bármilyen elnevezés alatt liszteladással foglalkoznak. Sajnos, minden utánjárásunk ellenére sem tudtuk egyelőre megállapítani, hogy a rendelet ezirányú intézkedését az illetékes hatóságok mely kategóriákra nézve tartják alkalmazandónak. Nem is hisszük, hogy erre nézve, amennyiben a minisztérium magyarázó rendeletet nem ad ki, az egyes pénzügyigazgatóságok egyöntetű intézkedést és magatartást tanúsítsanak. Az egyes városok érdekelt kereskedőire tartozik tehát annak az elintézése, hogy az illetékes adóügyi hatóságoknál a rendelet alkalmazására nézve érdeklődjenek.

## Lepage polom könyv-vására

A szépirodalom, gazdaság, technika, filozófia, műtörténet, természettudomány, stb. értékes művei. Hihetetlen olcsó áron. LEPAGE-nál Cluj. Menjen be LEPAGE-hoz, mert ilyen alkalom talán sohasem adódik. — Kérjen ingyen jegyzéket.

## BOLDOGI!

mert nem fájnak a lábai és eltűntek a TYUKSZEMEI



Egy maréknyi valódi Rókus söt feloldott egy lavór meleg vízben, áztatta lábait 15—20 percig. Eltávolította ezáltal a nyilalló tyukszemeket, égető, zsibbadó láb-fájásait; megszűntek a duzzadások és ólomméhézés érzések, a járás ismét könnyű lett. A bőrkeményedések és bütykök helyén tartós, normális finom bőr képződik. A láb- karcsuak, kicsinyekké válnak, meg sem érik a fáradtságot és egyhelyben állást. Erő és életkedv ömlik egy Rókus láb-fürdő után a tagokon és az egész testen. A Szt. Rókus só az a lábó, amely finoman gyöngyöző, gyógyító oxigént fejleszt. Egy valódi

**Szt. Rókus lábfürdő**  
elvája a fájalmakat  
ROZSNYAY GYÓGYSZERTAR ARAD.

# Harmadszor is elnapolták a targu-muresi diákkongresszus vezetőinek perét

Targu-Muresről más városba akarja helyezni a kormány a per tárgyalását?

BUCURESTI, július 25. A tg.-muresi törvényszék előtt tegnap került volna sorra az emlékeztető diákkongresszus vezetőinek büntetési elkövetésére való felbujtás és a közrend elleni összeesküvés címén emelt vádat az ügyészség. A tartóztatásban lévő vádlottakat már a per első tárgyalása alkalmával szabadlábrahelyezték, és a tárgyalást a bizonyítási eljárás kiegészítése céljából elnapolták. A július elejére kitűzött második tárgyaláson a száz vádlott közül mindössze egy, a tanúk pedig alig heten jelentek meg, hogy annak újbóli elnapolása vált szükségessé.

A tegnapi tárgyalás hasonló sorsra jutott. A vádlottak és tanúk nagyrésze távollétével tüntetett, holott igen érdekes lett volna megállapítani, vajjon Selescu meggyilkolása és a kongresszuson egyes politikusok és volt gárdisták ellen hozott „büntető” határozatok között van-e valamilyen összefüggés. A tárgyalást egyébként sem lehetett volna azonosan megtartani, mert a per iratait már az első elnapolás után magához kérte az igazságügyminisztérium és azóta sem juttatta vissza azokat a bírósághoz. Egyes fővárosi lapok tudnivaló, hogy az igazságügyminisztérium, helyesebben szólva a kormány most foglalkozik azzal a kérvénnyel, amely a per tárgyalásának más bíróság elé való utalására vonatkozik, és annak eldöntéséig a per tárgyalását elhalasztotta.

# Mussolini két fia ma Berlinbe repül az olasz-német közeledés újabb dokumentálására

Prágában kitünő hatást tettek a londoni hármass értekezlet eredményei. Az osztrák kormány az amnesztia visszavonásával lenyegeti meg a náciakat, ha újabb akciókra vetemednek

Prága, július 25. A három locarnoi határolt londoni értekezletének eredményei a csehszlovákiai mértékadó politikai köröket nagy mértékben megnyugtatja és kielégíti. Különösen a megegyezés ötödik pontja talált kedvező visszhangra Prágában, amely az európai békét megzavaró minden momentum nemzetközi rendszabályozását írja elő. A Lidove Noviny szerint az európai békét csak úgy lehet biztosítani, ha a biztonsági garanciákat nem csupán Európa nyugati, hanem más részeire is kiterjesztik.

Egyidejű párizsi jelentés szerint — amelyet a Le Matin című lap közöl — az olasz-német barátkozás egyre fokozódik. Ennek kétségtelen jele — a lap értesítése szerint — az, hogy Vittorio és Bruno Mussolini, a Duce két fia, ma este repülőgépen Berlinbe érkeznek és négy más katonai repülőgép kíséretében résztvesznek a mai nagy nemzetközi repülőmíttingen. Humbert herceg és Dino

Alfieri propagandaminiszter résztvesznek az olimpiai játékokon is.

Mialatt az olasz-német barátkozás ilyen idillikus módon fokozódik, az osztrák-német közeledés annál sivárabb képet mutat a valóságban. A kormány hivatalos lapja, a Reichspost mai számában válaszol a Völkischer Beobachter minapi cikkére és rendre szólítja fel az ausztriai náciakat, akiknek tudomására hozza, hogy az amnesztia-rendelet azonnal hatályon kívül fogja helyezni, ha újabb szubverzív akciókra vetemednének.

Egyidejű bécsi jelentés szerint Dollfuss kancellár meggyilkolásának mai, második évfordulóján egész Ausztriában nagyszabású gyászünnepélyeket tartottak. Schuschnigg kancellár rádióbeszédében méltatta az elhunyt személyiségét és felhívást intézett a lakossághoz a belső béke megteremtése érdekében.

# ETHYL KÉK BENZIN

AZ „UNIREA” GYÁRTMÁNYA,

- emeli gépének teljesítőképességét,
- csökkenti a robbanás lökéseit — miáltal
- meghosszabbítja a motor élettartamát —

ÉS MÉG IS OLCSÓBB!



Noha valóban 50 banival fizet többet literenként, mégis megtakarítást ér el, mert több kilométert ad literenként.

Használjon kiváló minőségű üzemanyagot, kevesebb pénzért. Használja Ön is az Ethyl kék benzint. Csakis az „Unirea” tankállo másain kapható.

Az Ethyl kék benzinnel a tartályban a motor könnyebben fut és kopása is a minimumra csökken.

ÉRDEKLI ÖNT AZ ETHYL KÉK BENZIN

tudományos értéke? Kérje az „Unirea” bármelyik tankállomásán illusztrált füzetünket, vagy írjon az „Unirea” társaságnak, Str. General Berthelot 90, București.

ETHYL kék Benzin több kilométert ad literenként.

# ETHYL KÉK BENZIN

1936 ÜZEMANYAGA



gedte le idejében a sorompót.

A két legsúlyosabb sebesült közül Nicolae Dolaciu kalauz, aki koponyaalapi törést szenvedett, ma délután meghalt. Az autobusz sofőrjét szintén nem sikerült eszméletre téríteni még és állapota teljesen reménytelen.

A bucaresti szerencsétlenséggel egy-

idejüleg Rosiori de Vede község közelében is történt egy borzalmas szerencsétlenség. A falu határában cséplési munkálatok folytak, amikor egyszerre, eddig még meg nem állapított okokból a cséplőgép felrobbant. A szerencsétlenség tiz halálos áldozatot követelt, a cséplőgép körül dolgozó munkások közül.

# „1878-ban Disraeli, most Leon Blum menti meg Romániát”

Jorga lapjának szenzációs cikke Leon Blum kormányáról és Romániáról

Bucuresti, július 25. Politikai körökben a legkomolyabban tárgyalják azt a hirt, hogy Jorga volt miniszterelnök most már nyíltan áttért a baloldali politikai elvek hangsúlyozására.

Jorga lapjában, a Neamul Romanescben, Lenguceanu volt igazságügyi államtitkár vezető helyen foglalkozik a francia baloldal előretörésével és a Blum-kormány helyzetével.

— A legszerencésebb kilátásokkal indul — írja Lenguceanu — a Leon Blum-kormány. A francia miniszterelnöknek két nagyon megbízható munkatársa van: Salengro belügyminiszter és Vincent Auriol pénzügyminiszter. Ezekkel Leon Blum végre is hajítja a szociális reformját. Egy bizonyos: a jelenlegi francia kormány segítségével a világ megszabadul a hadianyag-gyárosok gyilkos befolyása alól. A hadianyag-gyárosok nacionalizálásával a demokráta világ rokonszenvét ébresztette fel Leon Blum. akinek a működését — annak ellenére, hogy zsidó vallású, de jó francia hazafi — lelkesen fogadta a francia vezérkar is. Mi is megszabadulunk az ágyúgyárosok politikai befolyásától.

— Emlékeztet Alfred Löwenstein nevű gangsterre, a Skoda-művek vezérképviselőjére, aki Zeletzkivel és bandájával meg akarta fertőzni a politikai életünket és majdnem tönkretette a költségvetésünket, csak hogy nagyobb hasznot vágjon zsebre.

— Megszabadulunk — írja végül Lenguceanu — ezektől a politikai befolyások-

tól és mindezt Leon Blumnak köszönhetjük. 1878-ban Lord Disraeli mentette meg Romániát az orosz megszállástól és most az ugyancsak zsidó Leon Blum ment meg bennünket.

A cikk politikai körökben nagy feltűnést keltett.

# SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Jehudi j. A zsidó világgongresszuson minden valószínűség szerint ki fognak adni lapot. Hogy ezt hol fog lehetni megrendelni, közölni fogjuk. St. Wise londoni elfoglaltságai miatt nem jöhetett Romániába. A választás külső okok miatt maradt el.

Első az egészség! Azonban Ön kifejezetten a legfinomabbat és legegészségesebbet követelje:

BRILLIANT EXTRA PRIMISSIMA-t.

„CRÈME VEGETALE VITAMINISÉE  
**Dr. BERNER**“  
a legjobb arcápoló creme. Garantáltan higany- és gyógyszermentes.  
„Savon vegetale Dr. Berner“  
a legfinomabb neutrális arcápoló szappan  
Használja ezen készítményeket, arca üde, bársnyos és fiatalos lesz!  
Crème bevezetési ára Lei 60. — Szappan bevezetési ára Lei 16.  
Minden gyógyszertárban, drogueriában és illatszertárban kaphatók.  
Megrendelhető a romániai vezérképviselőt: „Agenția Bellissima” Targu-Mures utján is.

# Beleszaladt a motorosvonat egy autobuszba a bucaresti Colentina sorompón

Egy halálos és több súlyos sebesült áldozata van a szerencsétlenségnek. Felrobbant egy cséplőgép — 10 halálos áldozat

Bucuresti, július 25. (Az Uj Kelet tud.) Regrendítő szerencsétlenség történt ma dél Bucurestiben a Colentina sorompónál. A vasuti sineken az éjjeli sötétségben egy autobusz haladt keresztül, miután a sorompó nem volt leeresztve. Az autobusz még a sinek közepéig sem érhetett, amikor a közeli kanyarodónál feltűnt az Olteana felől jövő motoros vonat. Az autobusz már nem lehetett sem visszafordítani sem pedig idejében lehajtani a sinek. Másodpercek teltek csak el és a motoros vonat beleszaladt az autobuszba.

Az autobuszt a motorosvonat a szó szoros értelmében összezúzta. Az autobusz sofőre, jegyszedője és két utasa súlyosan sebesültek meg, három utasa pedig könnyebben. A motorosvonat utasai közül ketten sebesültek meg.

A Colentina sorompónál ez a harmadik ilyen szerű baleset.

A rendőrség azonnal megindította a vizsgálatot a szerencsétlenségért való felelősség megállapítására. A vizsgálat során megállapított nyert, hogy a felelősség a sorompóért terheli, miután ez nem en-

HASZNALJA  
A HÍRES

# Lithines du D<sup>r</sup> Gustin

GYAKORJON AZ UTANZATOKTÓL

HIGIENIKUS  
HUSI  
KELLEM  
KÖNYV

## SPORT

### ILSA—Universitatea

Cluj, július 25. (Az Uj Kelet tud.) A befejezett és jövő nemzetibajnoki küzdelem közötti hidra igyekszik ma ismét az ILSA és Universitatea. A híd a két együttes az elmúlt vasárnap Timisoaran már találkozott, amely alkalommal, nagy meglepetésre, az Universitatea csapata nyert 4:1 arányban. A szabályok szerint azonban a selejtező mérkőzéseket két fordulóval játsszák, így a második mérkőzés ezúttal Clujon lesz.

Annak dacára azonban, hogy az Universitatea csapata háromgolos előnnyel és itthon játszva a második mérkőzést, amely véglegesen dönti el, hogy a két együttes közül melyik lesz a nemzetibajnoki mezőny tizenkettedik résztvevője, a mérkőzést korántsem veheti a honi csapat előre megnyertnek. Az ILSA olyan képességekkel rendelkezik, amelyek révén egészen nagy teljesítményekre képes. Az Universitateának éppen olyan szívvel és teljes tudásának igénybevételével kell küzdenie, ha pozícióját a Nemzeti Bajnokságban megtartani akarja, mint az első timisoarai találkozó.

A mérkőzés délután fél 6 órakor kezdődik és azon Tica Iliescu vezetése mellett a csapatok a következő összeállításban játszanak:

**ILSA:** Eichler, Tiffert—Molnár, Barna—Albert—Janovits, Herczog—Klimek—Wetzer—Löwenfeld—Havas.

**Universitatea:** Seps, Borgea—Iancovici, Golub—Gain—David, Draga—Paunescu—Szanişli—Ploesteanu—Orza.

### A KÖZEP-EUROPA KUPA

küzdelemben ma a döntőbe jutás második fordulóját játsszák. Ujpest csapata Bécsben az Austriával, a Sparta Prágában az Ambrosianával mérkőzik. A Sparta biztos résztvevője lesz a döntőnek, mert odahaza aligha veszíthet annál is inkább, mint hogy kétfólos előnnyel játszik. A bécsi mérkőzésen is minden valószínűség szerint az Austria győz, mert a bécsi labdarugócsapat Budapesten egygólos előnyt szerzett magának. Már pedig bajosan képzelhető el, hogy az Ujpest két góllal győzzön, bár ilyen csodák történtek még. A döntőben azonban a papírforma szerint minden bizonnyal a Sparta és az Austria játszanak.

Ma kezdődik Wimbledonban a Davis Cup döntője. Londonból jelentik: A Davis Cup nemzetközi teniszverseny döntője Anglia és Ausztrália között ma kezdődik Wimbledonban. Anglia színeit Perry és Austin, Ausztráliát Crawford és Quist képviselik. Ami a döntő esélyeit illeti, bajos jóslásokba bocsátkozni. A jelek szerint Ausztráliának megvannak a lehetőségei arra, hogy Anglia szériáját megszakítsa, a győzelmet megszerezze, bár semmi kétség, hogy Anglia hazájában igen nagy ellenfél. A döntő nyitnak látszik.

A B) ligás egyesületeken kívül az AMEFA indítványára az A) ligások is ülése akarunk összehívni. Az aradi egyesület szétküldött meghívói szerint az értekezleten az egymásnak fizetendő minimumok összegének felmérése, a játévezető-kérdés, valamint az eddig tapasztalt hiányosságok kiküszöbölése szerepelnek a napirenden.

Augusztus hó folyamán osztják ki a Nemzeti Bajnokság alapját. Bucurestiből jelentik: A Nemzeti Bajnokság Bizottsága elhatározta, hogy a bajnoki alapot, amely több mint kétszáz ezer lej, augusztus hó folyamán fogják szétosztani az eddigi normák, illetve a deficit-cik aránya szerint. A kérdésben augusztus hó elején döntenek.

Békés uton igyekeznek elsimítani az U és a Beogradski ASK közti viszályt, amely mint ismeretes, a jogosítványok minősíthetetlen eljárásából keletkezett, amellyel egyszerűen nem jöttek el városunkba előzőleg lekötött mérkőzéseikre. Ha a békés uton való elintézés nem sikerül s a jogosítvány szövetség nem ad elégtételt az U-nak, az FRFA a FIFA elé terjeszti az ügyet.

## Megkezdődött a cluji Zsidó-kórház-egyesület sorsjátéka

Páratlan érdeklődés kíséri a cluji Zsidó-kórház Egyesület most meginduló sorsjátékcióját, melynek előkészítéséről már korábban beszámoltunk. A néhány évvel ezelőtt tartott két sorsjáték alatt népszerűvé vált kórház-sorsjáték ismét forgalomba kerülnek, s remélhetőleg hamar el is kelnek, minthogy máris nagyszámu előjegyzés történt. Az akció sikerét az is biztosítja, hogy a cluji Kereskedelmi Hitelbank Rt. majdnem az egész országra kiterjedő sorsjegyszervezetét állítja a Kórházegyesület rendelkezésére. Így a jövő héttől kezdve nemcsak Clujon, hanem az ország minden jelentősebb helyén kapható lesz kórház-sorsjegy, s mindenütt az országban megjelennek a nagy kék plakátok, melyek a nagyközönség figyelmét hívják fel az akcióra.

A húzást ugyan csak október 28-án tartják meg, de a nagy érdeklődésre való tekintettel, ajánlatos, hogy mindenki már most biztosítsa sorsjegyét, mert a kibocsátott 4000 darab sorsjegy valószínűleg néhány héten belül teljesen elfogy. Régen adódott a közönségnek ilyen kellemes alkalom, hogy egyrészt a cluji Zsidó-kórháznak nyújtson támogatást, másrészt részesedhessenek abból a 400 darab pompás nyereségtárgyból, melyeket Bucaresti párizsi mintára dolgozó nagyáruhaza, a Galeries Lafayette állított össze, 78.700 lej értékben. Tekintve a sorsjegyek kis számát s azt, hogy egy sorsjegy csak 50 lejbe kerül, igazán kedvező az alkalom, hogy a sorsjegyvásárló közönség szebbnél-szebb nyereségtárgyakhoz jusson.

A főnyeremény egy tizenkét személyes porcellán asztal készlet, 74 drb., értéke 10.000 lej. A nagyobb nyeremények ugyancsak értékes dolgok:

Egy ezüst diszli tizenkét személyes pohárkészlet (63 drb.) értéke 5000 lej, egy hatkaru ebédlámpa értéke 5000 lej, egy hatszemélyes modern teakészlet (15 drb.) értéke 2000 lej, egy asztali lámpa értéke 2000, egy „Express” kávéfőző teljesen felszerelve értéke 2000 lej, egy dohányzó készlet (5 drb.) értéke 2000 lej, egy ezüstözött kristály üvegtál értéke 2000 lej, egy hatszemélyes kristály likőr-készlet (7 drb.) értéke 2000 lej, egy villanyfűző edény (2½ liter) értéke 2000 lej, egy nagy alpakka tál értéke 2000 lej, egy ólom kristályüveg tortatál értéke 2000 lej, egy modern salátás készlet fémkerettel (3 drb.) értéke 2000 lej. Ezekon kívül még 387 darab nyereségtárgy, melyek úgy vannak összeválogatva, hogy örömet okoznak minden kora és minden társadalmi állású sorsjegyvételnek.

Minthogy a kibocsátott 4000 drb. sorsjegy ugyancsak kevés, még az ardeali zsidóság számára is képest, tanácsoljuk, hogy mindenki siessen sorsjegyét kiváltani, mert halogatás esetén annak teszi ki magát, hogy már nem jut sorsjegyhez.

Figyelembe ajánljuk ezért olvasóinknak a cluji Zsidó-kórház Egyesület sorsjegy akciójának lapunk által közölt mai hirdetését.

halász. Tengerészdráma. E. G. Robinson, Richard Arlen. III. Journal. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezdet: 3, 6, 9 órakor.

### ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Szenzációs kettős műsor: I. Premier: Háló-kocsik ellenőre. Georg Alexander hangulatos szalonvígjátékáigere. (Ma utoljára) II. Occi ciornia. Harry Baur, Simone Simon világsikere.

Holnap, hétfőtől. Csak pár napig! Két pompás filmszéria: I. Az egész világ nevet, dalol, szeret. Ragyogó kiállítás, pazar revü. A legszebb szovjetfilm. II. Occi ciornia. Harry Baur, Simone Simon világsikere. 15 és 20 lejes helyárak. Román, magyar feliratok.

### A MUNKÁS MOZGÓ MŰSORA:

Szombaton és vasárnap 3, 6 és 9 órakor két nagy világszéria egy helyért: I. A prágai diák. Teljesen új szereposztásban. Főszerepekben: Adolf Wohlbrüt és Dorothea Wieck. II. A titokzatos éjjel. Igazalmas kalanddráma. Főszerepekben: Roland Colman, Warner Oland és Loretta Young. A terem kellemesen hívós. Helyárak: 10 és 12 lej.

## SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

### OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtöktől: Vihar a Sárgea tengeren. Fősz.: Clark Gable, Jean Harlow, Wallace Beery. Magyar feliratok. Hétfőtől: A megbeszélte randevu. Fősz.: George Roff, Alice Faye. Bájos operett, tele énekkel és táncszámmal.

### EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Három film — képrázatos rendezés. Magyar feliratokkal is: I. Vége a táncnak. Bünyű dráma. Nancy Carroll, George Murphy. II. A dzsungel rabjai. Kalandfilm. Claudette Colbert, Herbert Marshall. III. Gálaelőadás. Vigjáték. Micky Maus. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 órakor.

Hétfőtől: Három film román és magyar feliratokkal: I. Oscar Strauss operettje: Asszony, aki tudja mit akar. Lil Dagover, Adolf Wohlbrüt. II. San Diego-i

Mindenki, aki fölött ren- és a szegény a jól vég- munka gyümölcsét élvezi ki, aki telke delkezik és ember is zett munka öreg korában, ha

életbiztosi- és vagyon át is biz- Csakugy érez- biztonságra tást köt és vagyon totítja. heti magát

### Tűz, földrengés, villám, jégverés és egyéb elemi csapások

okozta károk ellen, ha a

## „NAȚIONALĂ”

### Ánálóos Biztosító Társaságnál

köti meg biztosítását.

A társaság alapított 1882-ben, teljesen befizetett alaptőkéje 25.000.000 lej. Tartalék- és biztossági alapjai az 1934 dec. 31 évi zárszámadás szerint 210.133.329 lej tesznek ki és műveli az összes biztosítási ágazatokat és pedig a fentiekben kívül baleset, betegséglegés, autószerelés, üvegtörés és szállítvány biztosításokat is elfogad. Képviselet minden városban van.

A cég bejegyeztetett az iflovi törvényeséknél 7-1884, sz. alatt. Alapítási okirat közzétett Mon. Of. 245-1882, valamint a módosítások a Mon. Of. 44-1888, 15-1890, 12-1906, 11-1907, 106-1919, 41-1921, 118-1924, 42-1931, 50-1931, 162-1935 és 172-1933 számában.

### A timisoarai

nyilvánosjogu fiuliceummal és felsőkereskedelmi iskolával kapcsolatos

### kóser

## internátusban

az évi ellátási díj igen mérsékelt, mind az öt-, mind a kétágyas szobában lakók részére. Az I. oszt. tanulók részére a felvételi vizsgálat szept. 3-án. Prospektust küld az igazgatóság.

## APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állásajánlatok 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegkevelet csak egy továbbiunk, ha portóközleget mellékelve van.

Hölgyek figyelmébe! Eddig még nem létezett siker. Villany és villany nélküli tartóondóllás legújabb és leggarantáltabb külföldi szerkelet. Legmodernebb hajmunkák és parókák készítése és azok villanyondóllás. Mússa, Piața Unirii 23.

Bucuresti, Regátban jól bevezetett képvisele, aki jelenleg nagy gyárakat képvisel képviseleteket vállal. Esetleg finanszíroz. Cím: meáni kiadóba „Garanciaképes”.

Jó egzisztenciával rendelkező, egyetem végzett, előkelő orthodox vallásos izr. családból származó 30 éves fiatalember, ismeretében hiányában ezuton keres megfelelő élettársat 300-500.000 lej hozománnyal. Részletes ajánlatok a legzigorubb diszkrétó biztosítás mellett „Komoly” jellegre a kiadóba kéretnek.

Az arcbrét kiméll, az egészséget nem veszélyeztetli, a pénzt spórolja, ha a különleges gázosítóval ellátott petrolgázfűtő sűrűgőse megveszi Moskovits és Társánál, Cluj, főpórtával szemben. Takarékosági könyvre is.

Kiadó 3 és 2 szobás, hallos összkomfortos lakás Gojdu 2, a Regele Ferdinand uti zsidó templommal szemben.

Románnak, magyarnak, zsidónak egyformán érdeke, hogy idejében lássa el magát nyereszámú Magánalkalmazotti sorsjeggyel. Értékes nyereségtárgyak. Egy sorsjegy ára csak 26 lej. Vidéki megrendelésnél portóközleget is fizetendő. Sorsjegyek kaphatók az összes dohánytösdékben. Főbizományos „Gravart” cég Cluj, Piața Unirii 4.

Házasságokat közvetít, kizárólag uril családok között, nagy ismeretességgel bír, tapasztalásból uriaszony. Válaszbélyeg. Cím: „Diszkrét” Satumare. Postafiók 39.

Elfogadok teljes ellátásra izr. urileány fűrdőszoba- és zongorahangmálattal, esetleg oktatással, iskolához közel. Özv. Berger Atalné Oradea, Sfr. Xenopol 5.

37 éves, csinos és intelligens özvegy 300.000 lej hozománnyal megfelelő kora és vagyonnal lejt keres. Bővebbet „Mirea” házasságközvetítő Cluj, Regele Ferdinand 116.

A legizotesebb vegetárius ételek a régi jóhírű Schwartz-féle kóser vegetárius ételkönyvben kaphatók, mely Flóra név alatt a Sfr. Gheorescu 7. szám alatt (a Kereskedelmi Akadémia során) ismét megnyitott. Csáládok számára kedvezményes árak. Vezető: Schwartz Ignác.

HIV

W

Nyári s gyűjtünk csak az in pót. Széte feledkezim ról és rem szük a m friss mu tokkal.

A konfe fel mind hova visz véreinkke inket, há vosságot mi jót és ahol ninc próbáljuk deklódésé kalmasab mindenró radágmé testvéri válik úgy

Nos, ez a ter len rögt első nap asszonyo testvér. Wizo vez van egy Wizo-hős Már más ban. Assz tápláléko ket, a fil hamar f melyre f véreim f

Dr. Hu u. Sohát 1935 — Nem ke szeretné első old

Viharc sötétben san fára dorlok. próbálta rendőrsé citadellá

Ez a de minl kasul F mindenl jezet: .cionista propaga chaluco káját. — só chal munkás

Majd látunk zött, el kvucázók rékek művét, értjük dök kö cionista zük a kileg r juk le

Igen ból és vární, partok janak keljene bálkál telekii tett v küzdöt ott fel termés

Pale óriási helyet alkí u faekv holnap

# WIZO A zsidó Asszony



HIVATALOS LAPJA

## WIZO-asszony szabadsága

— Vatra-Dornei-i levél —

Nyári szünet mindenfelé. Pihenünk, erőt gyűjtünk a munkaévre. Szünetel a munka, csak az inkasszáns koptatja hűsége a cipőt. Szétszéledtünk, de azért egy percre sem feledkezünk meg a munkát összefűző kötelékről és remélünk, hogy amikor megint felvesszük a munkát, mindannyian tele leszünk friss munkakedvvel és hasznos tapasztalattal.

A konferencián javasoltam, hogy csapjunk fel mind Wizo propagandistáknak és bárhova visz az utunk, keressük a nexust testvéreinkkel. Beszéljük meg velük közös ügyeinket, hátha egy és másra már tudunk orvosságot adni, vagy tőlük tanulhatunk valami jót és hasznosat. Olyan helyeken viszont, ahol nincs Wizo, kuttassuk ennek az okát, próbáljuk felkelteni asszonytestvéreink érdeklődését, keressük meg a vezetésre legalkalmasabbakat és értesítsük a központot mindenről. Ez a költés- és mondhatni fáradságmentes propaganda, kifejleszti a testvéri összetartást és biztosan hasznára válik ügyünknek.

Nos, én mindenesetre a pögyászon kívül ezt a tervet is magammal hoztam s a véletlen rögtön a segítségemre sietett. Már az első napon örömmel tapasztalom, hogy házi-asszonyom ügyes, képzett nagyszerű Wizo-testvér. A fűrdőorvosom felesége az itteni Wizo vezetője, első néhány ismerősöm közt van egy lelkes jogoszláviai és két regáti Wizo-hölgy és rögtön otthonérem magam. Már másnap ott vagyok a Wizo-könyvtárban, ASSzonytestvéreim gondoskodnak a lelki táplálékomról. Kapom a nekem való könyveket, a fűrdők utáni pihenőórák idejére. Csakhamar felfedezek egy nagyszerű könyvet, melyre okvetlenül fel kell hívnom azon testvéreim figyelmét, akik nem ismerik.

Dr. Hugo Hermann: Palästina heute. Licht u. Schatten. Verlag Hamatarah, Tel-Aviv 1935 — olvasom a címet eleinte kedvetlenül. Nem kell utóirat, elég volt belőlük, magam szeretnék odamenni! De alig fogok neki az első oldalnak, teljesen lenyűgöz...

Viharos éjjel a galileai hegyekben. Mély sötétben, keskeny sziklaúton néhány halálosan fáradt ifjú törtet előre; illegális bevándorlók. És mikor annyi mátkülözés és megpróbáltatás után már-már elérik céljukat, rendőrség kezdése kerülnek, majd az akkori citadellába és onnan deportálva vissza...

Ez a bevezetés. Ők nem érik el a céljukat, de minket elvisz a szerző haza, keresztül-kasul Palesztinán, sehol sem kiűsöségeket, mindenütt a lényegre mutatva. Az első fejezet: „So wirds gemacht“, színhelye egy cionista kongresszus, majd utrakelünk egy propagandistával és megtanuljuk méltatni a chalucok hálátlan és híhetetlenül nehéz munkáját. — „Rückschau“ című fejezete a legelső chalucainkról beszéls megmutatja óriási munkájukat és munkájuk eredményét.

Majd pontos és tárgyilagos szerződések látunk a Keren Hajjeszod s a kolonisták között, elszámolásokat, statisztikákat, látjuk a kvucákat, az új nemzedéket, az iskolás gyerekek közt, megcsodáljuk Henriette Szold művét, tárgyalunk arab szomszédokkal, megértjük a különbséget a német és a keleti zsidók között, látjuk az országot turisták, nem-cionisták és angolok szemüvegén át, átérezzük a most alijázók Katzenjammerét és lelkiileg meggazdagodva és megnyugodva vonjuk le a konzekvenciákat:

Igen sokan vándorolnak ki külső kényszerből és nem meggyőződésből és nem lehet elvárni, hogy ezek az emberek a palesztinai partokon való kikötés után angyalokká váljanak és szárnycsattogtatva hozsannát énekeljenek. Nem; emberek maradnak, tele hiálakkal és önzéssel és elégedetlenségükkel telekürtölik a világot. Sőt, minél kevesebbet tett valaki eddig Cionért, minél hevesebben küzdött ellene, annál inkább várja el, hogy ott fehér ruhás szűzek és rezes banda várja; természetesen keserűen csalódik.

Palesztina felvevőképessége az ország óriási fejlődésében rejlik. Minden bevándorló helyet és munkalelőhelyt teremt azoknak, akik utána jönnek. Ott, ahol ma egy arab faekével nehezen szerzi meg a táplálékát, holnap modern gépek, műtrágya és okos

gazdálkodás segítségével 8—10—12 kolonista család él meg; ahol ma néhány porborította olajfa vegetál, holnap a mélyfúró vizet talál, holnapután narancsos, zöldeges pompázik. Nem statikus mechanika oldja meg a helykérdést, hanem egy mozgalom dinamikája.

Az első 15 évben tapasztalatokat szereztünk. Most következik ezeknek a felhasználása. A következő 15 évben dől el a sorsunk és minden attól függ, hogy minél több testvérünk a világ minden sarkában érezze, hogy rajta is nyugszik a felelősség azért, hogy sikerüljön az újabb kivonulás és felszabadulás Micrájimból.

Az arab kérdést teoriákkal nem lehet megoldani. Tény, hogy az arabok a zsidó kolonizációból a legnagyobb hasznot húzzák, meggazdagodnak és életstandardjuk emelkedik. De azért az intranzigens nacionalisták játszik és az arab ifjuság félig megemészített európai jelszavak hatása alatt hitlerista és fascista eszméket terjeszt hozzáálló vallásos szószban elkészítve. De a keleti fajta nem bírja az állandó fűtöttséget, fanatikus rohamok után jön a teljes lethargia. S a mi feleletünk milderre: makacs kitartás a vég-

sőkig. Ez egy hatalmas népi mozgalom, melyet sem politika, sem erőszak nem tud az utjától eltéríteni.

Ez a föld és ez a nép olyan, mint test és lélek. A test, melyből a lelket elrabolják, hulla marad, mely feloszlik, megsemmisül; a testnélküli lélek cél és pihenés nélkül vándorol a világűrben: ijesztő kísértet. Ilyen kísértetek a zsidók, mióta országukat elvesztették, tragikus és groteszk kivétel a többi népek között. Az a nap, amelyen test és lélek megint egyesül, amikor ez a nép visszatér erre a földre, boldog napja lesz nemcsak ennek a népnek és országának, hanem az összes népeknek, mert megszabadulnak egy szív-szorogató, nyomasztó kísértettől.

A mi generációnknak jutott, hogy megérje ezt a napot. Megadatott nekünk „sehechejanu“-t mondani, a boldogító áldást annak, aki életben tartott bennünket, idáig vezetett és kitartást adott a mai napig...

Mélyen megrendülve és mégis bizó, derűs lélekkel teszem le a könyvet. A Maguráról és közeli havasokról ózondus levegőt hoz a szél és a fenyvesek közül lassan emelkedik a hold. — Nyugodtan hajtom fejem a párnára: ma éjjel szépet fogok álmodni!

Vatra-Dornei, 1936. júl. 22.

Herczeg Paula.

## Az én vezetőkurzusom a Jung-WIZO-ban

Irta: Dr. ROSL GOTTLIEB, Wien

Aból az elgondolásból kiindulva, hogy szűkegünk van tartalékeztetők, akik mindenkor be tudnak ugrani egy inaktívá vált vezető helyébe, két vezetőkurzust rendeztünk, melyek közül a másodikat én vezetem. A kurzuson résztvett a bécsi Mirjam Jung Wizo 7 tagja.

Kezdetül fogva különös súlyt fektettem arra, hogy a kurzus résztvevőihöz barátságai alapon közeledjem és szíchiák alkalmazásával újból és újból hangoztattam, hogy ez a legfontosabb és legpozitívabb feladata egy vezetőnek. A lányokkal a szíchiákon kívül is kerestem a kontaktust és kértem őket, hogy minél gyakrabban keressenek föl engem. Mindig mindenki számára rendelkezésre állok és amennyire módomban áll, szívesen vagyok a segítségükre tanácsal vagy bármiegyéb. A kurzus folyamán nem játszottam a vezető szerepét — egyike voltam a résztvevőknek. Mind-egyik szíchiát az alábbiakban közlök program értelmében mindig más és más leány vezetete és mindig azzá a csoporttá alakultunk át, amely az illető leány számára tekintetbe jöhetett. A csoportokat korszerint, szociális és szellemi igények szerint osztottuk fel. Tekintettel arra, hogy a kurzus résztvevői már hosszabb idő óta tagjai a Mirjamnak, feltételeztem, hogy egy zsidó történelemben, mint a cionizmus történetében és Palesztinológiában járatosak, ezeket tehát elhanyagoltuk, hogy több időt nyerjünk ezáltal a nevelési problémák megvitatására. A gyermek felvilágosítása, a chaluci beállítottság, városi és falusi foglalkozások, átrétegződés, stb. mindezek fontos kérdéseink voltak.

A szíchiá strukturája következő volt: Az első negyedórán személyes beszélgetés, pl.: „Mennyire vagy az új lakásoddal?“ „Hogy van az édesanyád, már egészséges?“ „Mi van a disszertációdal?“ és így tovább, tehát teljesen személyes jellegű beszélgetések, azonban minden iránt élénken érdeklődünk és a későjövők ezt a negyedórát elmulasztották. A tulajdonképeni szíchiá ekkor egy sajtóreferátummal vette kezdetét, melyhez azután állást foglaltunk és mely után vita következett. Rendkívül érdekes volt mindig a főreferátum, melyet minden alkalommal más és más résztvevő tartott és következő témákat ölelte fel:

1. A zsidó asszony kötelességei.
2. Hogyan teremtek meg egy zsidó otthon?

3. Hogyan legyen megszervezve egy szíchiá, hogy felébressze a közösségi érzést és elmélyítse a hozzátartozandó érzését a „Mirjam“-hoz és a szervezethez?

4. Az asszony a cionizmusban?

5. Hogyan szervezek meg egy szíchiát 12—24 éves gyermekek számára? (zsidó kislányoknak).

6. Zsidó ünnepek, melyeknél rámutatunk arra, hogy majdnem mindegyiknek történelmi háttere van és hogy mi ezeket az ünnepeket nemcsak ünnepeljük, hanem át is éljük. Ugy az ünnep megtartásának, mint a zsidó otthon megteremtésének feladata a zsidó asszonyé, akinek tudatában kell lennie annak, hogy azok a benyomások, melyeket a gyermek otthon nyer, dőnek a gyermek hozzátartozandósági érzésére. Minden alkalommal, amikor ilyen szerű vitáink voltak, rámutattam közös céljainkra és a héber nyelv felvirágzásának rendkívüli fontosságára, mely nem utolsó sorban járult hozzá népünk fenntartásához. Az utolsó negyedórán tanulunk, héber dalokat énekelünk, melyeket egyik résztvevőtől tanultunk.

A szíchiára szánt 2 óra gyakran nem volt elég, lehetőségeinkhez képest meghozt szabítottuk azt, mikor azonban mégis el kellett válnunk egymástól, azzal a tudattal mentünk el, hogy a következő szíchiá, hála a résztvevők iniciatívájának, épílyen érdekes lesz.

A kurzus folytatásaképpen elhatároztuk, hogy egy szeminárium keretében, melyre az összes aktív vezetőket megírvjuk, elővassuk és megtárgyaljuk a prominens zsidó gondolkozók és írók műveit.

Ismét hangsúlyozom, hogy éppen egy vezetőkurzuson nemcsak az ismeretek megszerzése a fontos, hanem elsősorban a baráti kontaktus megteremtése és csak az lehet jó vezető, aki ért hozzá, hogyan kell fiatal embereket a munkába belevonni és őket eszménk szellemében befolyásolni.

Ilyen csoportok vezetőjének azt ajánlom, hogy a zsidó és cionista történelem alapvető művein kívül szerezzenek ismereteket a Palesztinológia terén, a bibliában és az asszonyozgásban. Felsorolok néhány könyvet, melyek forrásmunkát képezhetnek, de még eddig nem voltak felhasználva vezetőkurzusok alkalmával: A Biblia (héberül vagy Bernfeld és Buber-Rosenzweig fordításában). Georg Hermann: „Palästinakunde“ vagy „Palästina,

wie es wirklich ist.“ Helene Lange: „Asszonyozgalmom.“

A zsidó ünnepekről és a Jung Wizóról informatív cikkeket közöl a Jung Wizo folyóirat. A zsidó otthonban megteremtendő zsidó ünnepekre vonatkozólag az ennek megfelelő cikkben utalunk a „Jüdische Rundschau“ erre vonatkozó cikkére. Irma Singer: Zsidó mesék és legendák gyűjteménye. Bin Gurion: „Der Born Judas“ (Mondák és legendák.) Schirej Erez Jisrael: Palesztinai dalok.

## A „kártyázó“ WIZO

Engedjék meg, hogy megvédjek valamit, aminek kissé rossz híre van: a kártyajátékot. Tehetem ezt annál könnyebben, mert soha életemben nem kártyáztam. Engem sohasem érdekelt a kártya, valahogyan gépies szórakozásnak tünt fel nekem s ezer és egy dolgot tudnék felsorolni, ami inkább érdekelt és szórakoztatna, mint pont a kártyázás. És mégis! Egy szép napon elhatároztam, hogy én is megtanulok kártyázni. Azzal bátorítottam magam, hogy ha volt meszem birkózni a „Szfat amenu“-val (a birkózás még mai napig is tart), talán a rummy meg a poker titkaiba is be fogok tudni hatolni. A dolog a következőképpen történt:

Ősz végével, amikor erősen kezdtem drukkolni, hogy is lesz azzal a budget-val, amelyet ha török, ha szakad, a föld alól is elő kell teremteni. S miközben ilyen nehéz gondok gyötrik fejemet, kapok a mi kitűnő központunktól, amelynek figyelme igazán mindenre kiterjed, egy levelet, amelyben kártya-délutánok rendezését ajánlják. „Hát ezt meg lehet próbálni“ — gondolom magamban mérsékelt lelkesedéssel s mindjárt toborzok pár Wizo-testvért s neki fogunk a „munkánkat“. És akkor fogamzott meg bennem az a hősies elhatározás, hogy én is megtanulok kártyázni, mert úgy éreztem, hogy ez nekem quasi kötelességem, hiszen mindig nekem kell mindenben (jó vagy rossz példával) előjárni.

Azóta kitavaszkodott s közben többek között kiderült, pl. hogy nem is olyan fontos, hogy magam is kártyázzam, elég a Wizo kártyázatom a többiekét — a Wizo számára. A budget-gondok is szépen elmúltak a fejem fölött. S néhány nem Wizo-hölgy, aki csak, mint outsider kapcsolódott be a kártya-partiekbá, közben Wizo-taggá tökéletesedett és a többi Wizo-összejövetelekre is eljárt. Annyira én is jutottam, hogy kártyázni nem is, de megértéssel tudok kibicelni és azt is megtanultam, hogy mikor szabad és mikor nem szabad a játékokat egy-egy nem szorosan a játékhoz, de annál szorosabban a Wizo-hoz tartozó megjegyzéssel zavarni. S mint tapintatos kibicet, akiről még az sem derült ki, hogy pechet hoz a játékosnak, mindenütt szívesen megtűrték. Így vándoroltam asztaltól asztalhoz, „elhelyeztem“ — persze a kellő időpontban — egy kis megbeszélést, megbízást, meghívást, stb., s közben gyönyörködtem abban az igazán kedves látványban, amint két és három egymásba nyíló szobában szépen fésült, jól öltözött, többé-kevésbé fiatal hölgyek ülnek körül a kis asztaloknál, mosolyogva, csendesen, tréfálkozva. És ezt a látványt gondolatban összehasonlítottam azzal a sokszor leírt pokoli táblóval, amely a klubokban és kávéházakban vak szenvedélytől égő emberek mélyen ülő szemekkel egész éjszakákon át ütök a kártyát és az asszonyok elkártyázzák a konyhapénzüket. S mikor egy este két jó barátom jött hozzám, mondván az egyik gunyos mosollyal: A „Wizo kártyázik?“ és rosszalólag a másik: „Már a Wizo is kártyázik?“ — elövtettem a legbájosabb mosolyomat és legfuvalóbb hangomat és ezt válaszoltam: „A Wizo, bizony, kártyázik is; tartsa meg ezt a jó szokását!“

Révész M.

# Külföldről kell importálnia Erec Jisraelnek élelmiszert?

Írta: Dr. A. KERN

1935 szeptemberében angol hadihajóraj vetett horgonyt a haifai kikötőben. Ezzel a háborús veszedelmek országunk közvetlen közelébe lépett. A benszülött lakosságnak tekintélyes része azonnal hozzáfogott az élelmiszerek felhalmozásához. Többnyire jobb arab családok voltak, akik ezt tették, hiszen mi zsidók oly kevéssé vagyunk tudatában annak, hogy országunk mily kevéssé van ellátva élelmiszerek tekintetében. Ezt csak azok tudják, akik emlékeznek még a világháborúra, akik átérték ezt az időt az országban és tisztában vannak azzal, hogy milyen súlyos helyzet állott elő akkoriban az élelmiszerek kérdésének tekintetében.

Ez az informálatlanság az élelmiszer-ellátásunk kérdésében nagyon helyes volt ezen borzalmas napok alatt. Tel-Aviv zsidó lakosságát páni félelem fogta volna el az arab támadások és az általános sztrájk alatt. Már az első napon el voltunk zárva a tengerentúli szállítástól a jaffai kikötőben; még inkább érződött ez a rákövetkező napokban, amikor el voltunk vágva a déli kolóniáktól és Jeruzsálemtől is. A szokásos autóközlekedés az Emek Jezreél és az Emek Hajardén között megszűnt. Az arab vezetőknek minden igyekezetük odaírányult, hogy a haifai kikötőt és a vasutat is leállítsák. A helyzet ezekben a napokban rendkívül komoly volt és talán ismeretes az, hogy a sztrájk-ügynökök Jaffában a tömegeket ilyen jelszavakkal buzdították: „Tel-Avivban éhínség van!” (Vagy: „Tel-Avivnak már csak három napra van elegendő élelmiszere!” Mindebből a tel-avivi háziasszony semmit sem észlelt. Nem vette észre, hogy ennek a legnagyobb zsidó városnak az élelmiszerellátása milyen nehézségekkel küzdött. Az a körülmény, hogy a kicsiny, olcsó arab tojások hirtelen eltűntek a piacról és a háziasszonynak át kellett térni a drágább, de sokkal nagyobb és lényegesen jobb tojásra, mely a zsidó kolónia terméke, vagy hasonló csekélységek, melyek az arab kereskedőnek és eladónak a zsidó piacról való eltűnésével függenek össze, ezekben a véres napokban föl sem tűnt.

Történelmi távlatból nézve a palesztinai zavargások mindig hatalmas lendülettel jelentettek pozícióink kiépítésében és építőmunkánk folyton felfelé ivelő tendenciájának újabb lökést adtak. Ha a jisivu a zavargások következtében tudatára ébredt annak, hogy mennyire kérdéses még a mi helyzetünk és ha minden erőfeszítést meg akar tenni azért, hogy ebből az állapotból kikerüljön, már akkor is rengeteget nyertünk.

Helyzetünk súlyossága — mint ahogyan bebizonyosodott — emberanyagunk mennyiségének és minőségének gyöngeségéből adódik. Számszerű gyöngeségünkön csak az erősebb állja segíthet és épen ennire fontos — ha nem fontosabb, — hogy kvalitatív gyöngeségünk, mely a városi és falusi lakosság egészségtelen arányszámában rejlik — megszűnjék. A lakosság 30%-ával már egy olyan tényezőt képviselünk Palesztinában, amellyel a kormányzat számolnia kell — de földbirtokunk mindössze a mezőgazdaságra alkalmas földterületnek 10%-át képezi és ebből a zsidó földbirtokból is csak 65%-ot művelnek meg. A zsidó lakosságnak több, mint 75%-a a nagyvárosokban él és csak 14%-a foglalkozik közvetlenül földműveléssel. Lakosságunknak ezen egészségtelen elosztásából fakad a mi kvalitatív gyöngeségünk; egyetlen nép sem élhet elegendő élelmiszer-alap nélkül, a város és falu közötti egészséges kapcsolat nélkül.

Az, hogy tájékozatlanok voltunk az élelmiszerellátás terén fellépett veszedelmek tekintetében, elhárított egy pánikot. Megpróbálók élelmiszerellátásunkról áttekintést adni — nem azért, hogy ijedelmet keltsék, hanem hogy megmutassam azokat az utakat, melyeken helyzetünk feljavítása érdekében haladnunk kell.

Hogyan áll élelmiszer-ellátásunk alapja? Fogjuk-e tudni a jövőben az ország termékeiből ellátni magunkat és mikor fogjuk tudni ezt elérni? Hogy erre a kérdésre felhessünk, ahhoz előbb meg kell néznünk a hivatalos statisztikát, kereskedelmi mérleket és élelmiszermérlegünket részleteiben:

összimport 1935-ben 17.9 millió font  
összexport 1935-ben 4.2 " "

összkereskedelmünkben tehát 13.7 millió fontos hatalmas deficit mutatkozik. Vagy megszerannyit hozunk be, mint amennyit kiviszünk. Csak a különböző utakon beözönlő hatalmas töke ment meg bennünket attól, hogy állandó nagy kereskedelmi deficit ne döntse katasztrófába a népgazdaságot.

Sokkal örvendetesebb képet nyertünk ak-

kor, ha az élelmiszerek csoportját nézzük meg (étel, ital és dohány az angol statisztikában):

Élelmiszerimport 1935-ben 3.65 millió font  
Élelmiszerexport 1935-ben 3.75 " "

Tehát ténylegesen több élelmiszert viszik ki, mint amennyit behozunk. Eszerint az országban élelmiszerfőleségünk van; minden fentemlített aggodó kérdés elcsúsz. Szép volna, ha így volna. Mi azonban ezekből a számokból azt látjuk, hogy kivételünk 90%-a kizárólag élelmiszere esik. Tüzetesebb vizsgálattal azt látjuk, hogy az élelmiszerek csoportjában vannak a citrusgyümölcsök is és 1935-ben csak a citrusgyümölcs-exportunk 2.7 millió fontot tett ki. Narancsból, grapefruitból és citromból lehet ugyan zsemet és gyümölcszúropot készíteni, de nem kenyeret, sem pedig húst. A citrusgyümölcsök nagy fontossággal bírnak; a mi legnagyobb exportcikkünk, azonban élelmészeti alapunk szempontjából kisebb a jelentőségük. Nézzük meg kereskedelmi mérlegünket az élelmiszereknél citrusgyümölcsök kihagyásával és akkor következő, igen figyelemreméltó számokat találjuk:

Élelmiszerbehozatal 1935-ben 3.65 mil. font  
Élelmiszerkivitel 1935-ben 1.05 " "

A behozatalnak a kivétel fölötti többlete tehát 2.6 millió font, azaz élelmiszerekben a háromszorosát hozzuk be annak, amit kiviszünk. Mialatt mindennapi szükségletünk számára a legfontosabb élelmiszereket importálnunk kell, addig mi luxuscikket exportálunk és sokezer mázsa hus, kenyér, rizs, stb. szükségletünk marad fedezetlen. Aki hamar megszokja a milliós számokat, az talán azt fogja állítani, hogy az összehasonlítás az élelmiszerek behozatalának többletét az

### Kereskedelmi mérlegünk deficitje

Év	Összkereskedelem	Készáru	Élelmiszer citrus nélkül
1933	8.5 millió font	5.5 millió font	2.3 millió font
1934	12.0 " "	8.9 " "	2.7 " "
1935	13.6 " "	10.5 " "	2.6 " "

Az élelmiszerek importtöbblete az utóbbi években tehát az erősen megnövekedett behozatal dacára sem emelkedett, mert a belföldi termelés is megfelelően fejlődött. Miközben az ipari behozatal megháromszorozódott és a kereskedelmi deficit megkétszereződött — addig az ország élelmiszertermelése körülbelül lépést tartott a lakosság szaporulatával. Természetesen nagyon sokban hozzájárult ehhez az örvendetes körülményhez az utóbbi évek kedvező időjárása.

Döntő jelentőséggel bír azonban (iparunk ugyanis igen kevés nyersanyagot talál az országban) az a körülmény, hogy táplálkozásunkhoz szükséges nyersanyagok, tehát mezőgazdasági területek nagy mennyiségben állnak rendelkezésre. Ami hiányzik, az egyedi és kizárólag a földterületek intenzív kihasználása. Néhány példával szeretném illusztrálni az önellátás lehetőségeit. A legnagyobb importcikk buza és búzaliszt, fő táplálkozási cikkünk a kenyér. Nem kevesebb, mint 1.5 millió dunamon termelünk búzát és a termés mégis átlag csak a szükséglet felét fedezi. A termelésnek majdnem 90%-a arab kézben van és az arabok átlag dunamanként 60 kg. búzát termesztenek. Ahol zsidók termelnek búzát, majdnem a háromszorosát érik el és ezt az eredményt még fokozni lehet. Még a rosszabb években is lehetséges volna gépek használata és kellő trágyázás által az egész ország szükségletét fedezni — a jó években még magas exportfőleséget is el lehetne érni.

Második példa: tejellátásunk. Míg a búzával tekintetbe kell vennünk a bizonytalan arab gazdálkodást, addig itt csak zsidó mezőgazdaságról van szó. 1935 nyaráig Palesztina igen szűkösön volt tejjel ellátva. Az utóbbi hónapok erős marha-szállítása ennek a hiányosságunk kiküszöbölését eredményezte. A zsidó kolóniák eladási szövetkezete, a Tnuva ma már az egész jisivu tej- és tejtermék-szükségletét tudja fedezni, sőt, már azt is terbevette, hogy gyártelepek felállítására által kondenzált- és száraz tejet állít elő export célokra. Anélkül, hogy egyetlen parcella földet hozzávennénk, kizárólag belterjesítés által lehetséges volna teljes tej, sajt és vaj-szükségletünket, sőt, később a vágómarha vagyis a hus-szükségletet is fedezni. Csak a külföldi dumping-kínálat akadályozza meg az intenzív mezőgazdaság ezen fontos ágának további kiterjesztését.

(Az átmenet az arab tehéntől, (mely évente 600 liter tejet adott) a zsidó tehénig, (amely 4000 liter tejet ad), magyarázata a gyors előrehaladásnak és ugyanez áll a tojásra és

általános kereskedelemével, akkor jelentéktelen kicsi összeget látunk. Sajnos, ez nem így van. Egy épülő ország, mint a miénk, mindig hatalmas importtöbbletet igényel és az erre szánt töke népgazdaságunk egyenes meggazdagítását jelenti. Egy krízis pillanatában ez a behozatal nyomban visszaesik, esetleg teljesen megszűnik. Nem így azonban az élelmiszerbehozatal! Saját termékek hiányában kénytelenek lennénk krízises időkben is importálni és az erre felhasznált töke azután állandó veszteségi tételt képviselne a népgazdasági vagyonyban. Ez a legutóbbi könnyű krízis fél év alatt is megmutatkozott: az összimport visszaesett, míg az élelmiszerimport tovább emelkedett.

Nézzük meg, melyek azok a legfontosabb termékek, amelyeket mi a külföldről vásárolunk. (Csak azokat kívánom felsorolni, melyeknek importértéke évenként felülmúlja a 100.000 fontot):

búza és búzaliszt	500.000 font értékben
vágómarha (hus)	200.000 " "
cukor	200.000 " "
hal	180.000 " "
rizs	160.000 " "
vaj	150.000 " "
tojás	150.000 " "

Azt látjuk tehát, hogy épen a legfontosabb élelmiszercikkek azok, amelyeket nagy mennyiségben, óriási pénzekért importálunk. Azonban rögtön tovább kell kérdeznünk: milyen lehetőségeink vannak arra nézve, hogy ezt az óriási importfőleséget kiküszöbölhessük? Hiszen csak azt mondani, hogy városi nép vagyunk és népgazdaságunk kereskedelmén és iparunkon kell alapulnunk, — bizonyára nem kell levonnunk ezt a következtetést, sőt, be lehet bizonyítani azt, hogy az élelmiszercikkekben mutatkozó deficitet sokkal könnyebben lehet kiküszöbölni, mint az iparunkban mutatkozó deficitünket. Az alábbi táblázat a deficitet összeállítását mutatja (a behozatal többletét a kivittel szemben) az utóbbi 3 évben, azaz az összereskedelmi deficitjét, a kész áruk 2 csoportját és az élelmiszereket (citrus nélkül) külön-külön:

baromfira is. Egész biztos, hogy ennek a munkának az intenzíválása a tojás- és baromfiimportot hamarosan főleslegessé tenné (import kb. 200.000 font évente) az arab tyúk, az évi 60 tojással itt is szemben áll a zsidó kezekben lévő tyúkkal, évi 200 és még több tojással.

Ezt a listát tetszés szerint folytathatnánk. Felfedezéseket tehetünk közben. Lehetséges kizárólag a már zsidó birtokban lévő föld belterjesítése által az élelmiszereknek behozatalát jelentékenyen lecsökkenteni és a jisivu 75%-ban, sőt, még magasabban is zsidó terméki élelmiszerekkel ellátni. Együttal ez az intenzíválás még sokezer zsidó parasztnak ad elhelyezkedési lehetőséget. Néhány évvel ezelőtt még azt állították meg, hogy egy zsidó parasztcsalád egzisztenciájára 100 dunam föld szükséges; ma már 10 dunamnyi kolonizációs területnek vannak, sőt, még kisebbek is rentabilisnak bizonyultak. Az ország felvevőképessége így tehát új földterületek vásárlása nélkül is megtízszereződött. A már birtokunkban lévő föld alapos kihasználása egyáltalán nem jelent kevésbé fontos problémát, mint az újabb földterületek megvásárlása.

Egészen jelentékeny szerep jut a jövőben, épen a városi vásárló háziasszony révén, mezőgazdasági szektorunk kibővítésére. Ugyanis a fokozott belterjesítés csakis úgy lehetséges, ha a zsidó termékeket a városokban is vásárolják és a háziasszony még apróbb anyagi áldozatok árán is ragaszkodik ahhoz, hogy kizárólag a zsidó kolóniák termékeit vásárolja. Országunk mindenféle védővám hiányában védtelenül ki van téve a külföldi dumpingjének. Bizonyos okoknál fogva mi még nem tudunk ma olyan olcsón produkálni, mint sok más nemzet, melyek konkurrenciánképességükben még állami exportdíjak által is támogatást nyernek. A városi kereskedő épen ezekben a napokban igen fontos dolgot tanult meg: a zsidó mezőgazdaság már elég erős volt ahhoz, hogy a fogyasztó előtt elitkolja az arab szállítók kimaradását és az élelmiszerellátás — ha nagy áldozatok és nehézségek árán is — de mindig biztosítva volt. Azonban ezen az uton kell tovább haladnunk és meg kell szivelnünk ezt a tanulságot. Nemcsak az arab paraszttól, hanem a külföldtől is függetlenítenünk kell magunkat. Akkor azután erőnk tudatában sokkal nyugodtabban állhatunk ilyen alkalmi gazdasági zavaroknak ellent — de egyúttal elérünk még valamit, valami sokkal fontosabbat: sokezer zsidó paraszt letelepítését Erec Jisraelben.

## A palesztinai zavargások Írta: LADY ERLEIGH (London)

A jelenlegi palesztinai zavargások destruktív jellege, a végtelen szeretettel ültetett fák gyökerestől való kitépése, a termékek fölegeltése, a minden formában megnyilatkozott vandalizmus és ami még fontosabb, a zsidó-arab barátságunk csirában való elfojtása — mindez nyilvánvaló és eléggé ismeretes. Engedjünk azonban meg nekem, hogy ez alkalommal a zavargások konstruktív oldaláról beszéljek, amelyről eddig igen keveset hallottunk. Legjobb, ha egy igaz történettel illusztrálom azt, amelyet most hallottam egy épen Palesztinából érkezett elvtársától:

Barátom a zavargások közepette érkezett meg Haifába és azonnal egy ismerőséhez ment, aki a Hadar Hacarmelen lakik. Az ismerős egy németországi menekült. Barátom legutóbb Párisban találkozott vele, akkor még félénk, gyámoltalan kis emberke volt és barátom meg volt győződve arról, hogy fogvacogva, halálra rémülten fogja viszontlátni. Mikor belépett a házba, ismerőse előbesietett fogadására, büszke, egyenes tartással, férfiasan, telve önbizalommal. Beszélgetni kezdtek. Egyszerre autót érkezett, melyből egy fiatalember szállott ki és átadott a házigazdának egy cédulát, aki nyugodtan tovább diskurálva, zsebreavágta azt. Barátom égett a kíváncsiságtól és megkérdezte, hogy miféle hírt kapott. A válasz meglepő volt: „Felhívás a ma éjszakai órségben való részvételre.”

Ez az ember, aki egykor gyáva és félénk volt, egészen természetesen vette, hogy arra kell vállalkoznia, hogy éjjel, fegyvertelenül, veszélyes helyen Haifában örködjék.

Ez a zavargások konstruktív oldala: a gyámoltalan menekültekből egyenshátú, bátor polgárok lesznek.

Egyetlen zsidó sem hagyta el az országot a zavargások miatt! És ha valamelyik meglette volna, akkor az sohasem merne többet Palesztinában mutatkozni. A jisivu napról napra szorosabban egymáshoz húzódik. Öregek és fiatalok egyaránt el vannak határozva, hogy a megpróbáltatásokat bátorsággal és erővel fogják elviselni. Egyetlen anya sem hozta el gyermekét Ben Schemen gyermekfaluból, vagy bármely kolóniáról, még ha az veszélyeztetve is volt! (Aki ismeri a zsidó anyát, az tudja, hogy mit jelent ez. Melyik zsidó anya a galutban nem rohan gyermeke után, hogy hazavigye, ha tudja, hogy veszélyben van? Palesztinában az anyák komoly, elszánt arccal járnak, visszaszorítják könnyeiket és félelmüket és a gyermekeik vidám levélkékét irnak nekik vigasztalásul. „Ne félj anyukám — írja az egyik — biztonságban vagyunk, egy angol rendőr van nálunk és vigyáz ránk.” Érzik, hogy nagy események közepezté élnek, de ez a tudat nem nehezedik lelkükre, mint a galutbéli pogromok.

Palesztinában nyoma sincs pániknak: az atmoszféra nyomott, a levegőben feszültség van, mely megrázza az idegeket, de nincs pánik, nincs pogromhangulat. Az idősebbek kiadták a jelszót: „Türelem — vissza kell magunkat tartanunk!” és az ifjúság erre olyan fegyelmezett magatartással válaszolt, mely még a főkörmányzót is csodálata ejtette. Nem fordult elő egyetlen egy fegyvelmsértés sem. Senki sem törte át a fegyelmezett sorokat, még a legsúlyosabb provokálásnál sem. A jisivu ifjúsága ég a vágytól, hogy aktíve vegyen részt a harcokban és ne nézze tétlenül azokat. Önként jelentkeznek rendőrszolgálatra és ahogy a kormány megengedi, szolgálatba lépnek. Kérvényeket intéztek a főkörmányzóhoz, hogy ne ítélje őket téltelenségre akkor, amikor angol rendőrök és katonák veszélyben vannak. Fiatal uttoróink szelleme és karaktere próbára van téve és nyugodtan mondhatjuk: „A baj örömet szül.” Nemcsak azt látjuk, hogy a jisivu férfiai és asszonyai megerősödtek legbensőbb hitükben, de új építkezés is van. Tel-Avivban épül az első zsidó kikötő! Mikor megérkezett az engedély az építkezés megkezdésére, Tel-Aviv egész lakossága levonult a tengerpartra és énekelte bátorította, buzdította a munkásokat, midőn az első cementzsákokat felvitték. Dizengoff polgármester felkelt beteggyárból és oldalán orvosával és ápolónőjével szemtanúja volt az új kikötő megszületésének. Az első cementzsáknak egy részét vidám processzióban vitték a műzeumba, hogy ott örökre megőrizzék. Naponta hatalmas tömeg gyűl össze és örömlüdjongással, táncol és énekel üdvözlik az új kikötőt. Tel-Avivnak saját kikötője lesz, a zsidók meghódítják a tengert is! Nyugaton is tenger fogja Palesztinát határolni. Ezt a földrajzi tényt eddig csak igen kevesen figyelték meg és a benne rejlő lehetőségek még nincsenek fölfedezve és kihasználva. Halászmunka lehetősége nyílik itt, kikötőmunkások és matrózok találhatnak egzisztenciát. A zsidó válasz az arab zavargásokra: „Építkezés!”

VASÁRNAP  
— Ötvenszáz autóversenyre. 50 százalékos azoknak, akik re utaznak. Od váltani, amit v  
— Október 1 egy nyugdíj Lupta megáll tábormok és 18 hozzájárul ma félrissítéséhez 1-én történő zóságokat is.  
— Rejtélyes az aradi tik: A közpon kapott, amely selyemcsempés hozott árut B. tentésben meg nem járt ered azt hiszi, hog és a csempés és idejük volt  
PERI fogpép amely nem a sok a Bloch és fé  
— Az óna meg a hotini Titu Simedre basarabiai őz fenyegetik ma tármogalom levél boríték pecsétje van lista mozgalség megindít  
— Makacs puiffadás, v sárgaság, ar teiben a terr viz — regge bevéve — re kai megfíg Ferenc Józse geknél is gy hat, ugy, ho kalmazható.  
— Lépfen gyében. Tan muresmegye mejárványt sőtgyívat hat tragédiát ok régen egy v van névi o beszállította tások fogar tézkedés ug szerencsétle lyos kinjait küszégekben állományt  
Augustus padon. A 3-án hajr 3-én regg  
1.  
2.  
3.  
Ilyen old tartózkod uta Jelenlre A szegé

# HIREK

— Ötvenzázalékos kedvezményt a brasovi autóversenyre. Bucurestiből jelentik: A CFR 50 százalékos vasuti kedvezményt nyújt azoknak, akik a hoinapi brasovi autóversenyre utaznak. Odautazáskor egész jegyet kell váltani, amit visszafelé érvényesítenek.

— Október 1-én 15 tábornok és 18 ezredes megy nyugdíjba. Bucurestiből jelentik: A Lupta megállapítja, hogy október 1-én 15 tábornok és 18 ezredes megy nyugdíjba, ami hozzájárul majd a hadsereg vezetésének felújításához, hozzávéve még az augusztus 1-én történi nyugdíjazásokat és az elhalálozásokat is.

— Rejtélyes selyemcsempészügyben nyomon az aradi rendőrség. Bucurestiből jelentik: A központi vámgazgatóság feljelentést kapott, amely szerint Aradon keresztül nagy selyemcsempészek folyik és tiltott uton behozott árut Bucurestibe szállítják. A feljelentésben megadott címen tartott házkutatás nem járt eredménnyel. A rendőrség azonban azt hiszi, hogy a feljelentések alapján van és a csempészek megneszelték a feljelentést és idejük volt eltüntetni a csempészárt.

## PERLOTT

fogpép, szárviz, fogpor az egyetlen, amely nem régi, avult teóriák, hanem a legújabb tudományos kutatások alapján készült.  
Biochemiai hatása, a romlástól óvja és fényes fehérré teszi a fogakat.

— Az ónapthívők halállal fenyegették meg a hotini püspököt. Bucurestiből jelentik: Titu Simedrea hotini püspök levelet kapott a basarabiai ónapthívőktől, amelyben halállal fenyegetik meg, ha nem szünteti be az ónapthívőmozgalom ellen folytatott kampányát. A levél borítékján Falesti báltimegyei község pecsétje van. Falesti ismert centruma a stalista mozgalomnak. A báltimegyei ügyesség megindította a nyomozást.

— Makacs székrekedés, vastagbélkatarrus, puffadás, vértorlás, anyagcsere-zavarok, sárgaság, aranyeres csomók, csipőfájás esetében a természetes „Ferenc József” keserűviz — reggel és este egy-egy kis pohárral bevéve — rendkívül becses háziszser. Klinikai megfigyelések tanúsága szerint a Ferenc József viz még ingerlékeny belü betegknél is gyorsan, biztosan és mindig enyhén hat, úgy, hogy spasticus obstipationál is alkalmazható. Az orvosok ajánlják.

— Lépfene és veszettség pusztít Mures megyében. Targumuresi tudósítónk jelenti: A muresmegyei Mezőségről nagyarányú lépfenejárványt jelentettek a targumuresi egészségügyi hatóságoknak, amely már szörnyű tragédiát okozott, Bandul de Campien. Nemrég egy veszett eb megtámadta Harai István nevű odaváló gazdálkodót, akit ugyan beállítottak a Pasteur-intézetbe a védőoltások fogantatás érdekében, de ez az intézkedés ugylátszik későn jöhetett, mert a szerencsétlen gazdálkodó megveszett és súlyos kinyajába bele is halt. Dieiul és Madaras községekben lépfene pusztít, amely a marhaállományt erősen megtizedelte.

— Súlyos itéletidő Mures megyében. Targumuresi tudósítónk jelenti: Súlyos itéletidő vonult végig tegnap Mures megye néhány községén. Matruci, Calugereni, Damieni és Remetea községekre hatalmas vízmennyiség zuhant le, úgy, hogy a kiszáradt föld nem is tudta elnyelni és valóságos áradatként futott le a magasabb helyekről. Helyenként borzalmas jégverés pusztított, amely tönkretette a gyümölcsstermet és súlyos károkat okozott a mezőn levő buzfélékben és kukoricákban.

— Meggyilkolta gyermekét a kegyetlen leányanya. Targumuresi tudósítónk jelenti: Lingurar Rafila dedai leány viszonyt folytatott egy odaváló legénnyel, amelynek nyomán pár nappal ezelőtt egészséges fiúgyermeknek adott életet. A leányanya azonban elhatározta, hogy szegényétől megmenekül és ezért a gyermeket közvetlenül születése után megfojtotta a csecsemőt és egy gödörbe tette. A faluban azonban csakhamar hirtelt az esetnek és ezért a csendőrség csakhamar vallatni kezdte a leányanyát, aki megtört és bevallotta tettét. A bűnös leányanyát letartóztatták.

— Szabadtéri előadás. A Székely Alkalmazott Társaságával Hetényi Elemér rendezésében, a református kollégium udvarán augusztus 1-én és 2-án, szombat és vasárnap kerül előadásra Géci István ragyogó népsziműve a Gyimesi-vadvirág. Az előadás érdekességét fokozza, hogy székelyek játsszák és székelyek táncolják az eredeti székely táncokat, amelynek eredeti székely zenéjét Rezik Károly karnagy hangszerezte. A színpad építése már megkezdődött, úgy, hogy az utolsó próbákat már teljes díszlettel és világítással tarthassák meg. Jegyek már válthatók Lepage és Ellenzék könyvkereskedésében, helyárak 42, 32, 27 és 22 lej repülőblyeg beleértve.

— A cotroceni robbanás károsultjai elégedetlenek a megítélt kártérítéssel. Bucurestiből jelentik: A cotroceni per magánvádlói közül ma már többen beadták fellebbezésüket, mivel elégedetlenek a számukra megítélt kártérítéssel.

## A „PERLOTT”

fogpépet, fogport és szárvizet ajánlja:

**Prof. Allemann**  
**Prof. Höncz**  
**Dr. Kopár**

és majd minden szaktekintély, mert az egyetlen tudományos alapon készült.

## Biochemikus

készítmény a fogromlást meggátolja.

— A Frontul Románesc aradi gyűlése. Bucurestiből jelentik: A Frontul Románesc csütörtökön gyűlést tartott Aradon, amelyen Voicu-Nitescu és Tilea szóaltak fel. Előbbi rámutatott arra, hogy a front az erkölcsi és anyagi pusztulás miatti reakcióból született, amit a politikai pártok okoztak. Méltatja a régi ardeali harcok emlékét, elsősorban Stefan Cicio-Popét, akinek fényes szelleme vezet ma az ország megmentését hivatott harcot.



Az új FORD V-8 1936 minden egyes alkatrészén meglátszik a konstruktörnek az az igyekezete, hogy tágas és kényelmes kocsit állítson össze. Tágas, mert a V-8 motor kompaktabb, mint a hosszában elhelyezett 6 vagy 8 hengeres motor, így tehát több helyet hagy a karosszériának. Tágas, mert az ülések olyan szélesek,

hogy a kocsiban bőven van hely három-három személynek elöl és hátul is.

Kényelmes, mert a megterhelési pontok megfelelő elosztása folytán az utasok a tengelyek közti helyre jutnak és így megkímélné az országot zökkenőtől.

Kényelmes, mert a kettős hajtású hidraulikus felfogókkal kombinált rugórendszer és a 6,50x16 méretű gumikerekei enyhébb ringást és utközbeni nagyobb biztonságot adnak neki, mint akármilyen más, hasonló súlyu turakocsi.

Ezek azonban csak néhány előnye. Mindent nem lehet itt felsorolni. Viszont minden ilyen kocsitulajdonos könnyen fel tudja őket sorolni részletesen, mert ismeri őket tapasztalatból.



— Száz egyiptomi diák Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Ma 100 egyiptomi diák érkezett a fővárosba több tanár kíséretében. Az egyiptomok tanulmányi köruton vannak Európában és több napot töltenek Romániában.

— Véres falusi dráma. Bucurestiből jelentik: Poiana-Mare községben (Mehedinti-megye) ma éjjel véres dráma játszódott le Gheorghe és Sever Tinta lakosok, Gogu Pestil társulkaival összetalálkoztak a mezőn Vasile Cenusza falubelijükkel, akivel régóta haragot tartottak fenn. Előbb összeszólalkoztak, majd verekedés kezdődött, végül is Cenusat vasvilláikkal halálra szurkálta a három legény.

— Bereng Béla művésztje. Bereng Béla, a kiváló művész 18-ra tervezett művésztje technikai okok miatt elmaradt. Bereng Béla e hó 28-án, kedden fogja megtartani érdekesnek ígérkező művésztjét, amelynek programja bővült azokkal a művészi erőkkel, akik azóta visszatértek Clujra. Játsszan fogynak még a már jelzettekön kívül Köszeghy Margit, Vojticzky Elvira, Borovszky Oszkár és Réthelyi Ödön.

— Ady Endre: Nőslások Magyarországról. Ez a kötet Adynak azokat az írásait tartalmazza, amelyek eddig könyvalakban nagyobbrészt még nem láttak és Ady életében talán nem is láthattak volna napvilágot. De ma, az örökkévalóságban már elmondhatja Ady azokat a vakmerő igazságokat, amelyek ebben az égen aktuális könyvben foglaltatnak. Ez a könyv Ady Endre nagy magyar politikai vallomástétele: minden sora a mai Magyarországnak nagy szociális és nemzeti problémáiról szól. Megdöbbenően hangzanak a huaz-harminc esztendővel ezelőtt papírra vetett szavak, amelyek mintha ma születtek volna. Ady sirontuli könyve nagy intelem és nagy buzdítás a ma fiatalhoz és bizonyos, hogy aki olvassa, ellenállhatatlanul megbűvölő hatása alá kerül hosszú időre. A kötet az Athenaeum kiadásában az idei könyvnapra jelent meg. Könyvnapon kedvezményes ára 93 lej, utána 132 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál Cluj. Kérje az Athenaeum újdonságok teljes jegyzékét.

— Egészség. Dr. Normand I. cluji neves belgyógyász népszerű folyóiratának, az Egészségnek a napokban jelent meg nyári kettős száma, amely az aktuális tudnivalókon felül sok hasznos és alapos közlést tartalmaz. Dr. Sturza Marius professzor folytatja érdekes cikksorozatát Románia gyógyhelyeiről és fürdőiről. Dr. Elekes Miklós idegspecialista az alvásról értekezik. Kutatja általánosságban az álmatlanság okait. „Vannak — írja — ideges hajlamossággal született emberek, akiknél az álmatlanság ugyszólván családi betegség, akiknek érzékeny idegrendszere már a legkisebb zavaró körülményre álmatlansággal reagál. Ezeknek a száma azonban aránylag csekély; a legtöbb álmatlanság oka megtalálható az ember lelki és idegéletében”.

A cikkíró rendre ismerteti az idegrendszer izgalmi állapotait, majd tanácsokat ad az álmatlanság megszüntetésére. „A nyelv mint az egészség tükré” című dolgozat megismereti a nyelvvel azokat a tüneteket, amelyek a nyelvről kétségtelenül körülményre a beteg baját. „A nyelv állapota következtetni enged az égen általános közérzetre, sőt tartalékerejére is”. Dr. Havas József hasznos cikkéből — „Miért fontos az orron való légzés?” — megismerjük az orron át való lélegzés fontosságát. A lap szerkesztő-kiadója, dr. Normand Cluj egészségügyi helyzetképét adja egyik alapos statisztikai dolgozatában, dr. Grünwald Ernő gyermekgyógyász a csecsemők nyári emésztési zavarairól ír. A szomjúságról írott Normand dr. cikkéből tudjuk meg, hogy a meleg folyadékok általában jobban oltja a szomjúságot, mint a hideg, amely nagyon gyorsan távozik a testből. A jégbeültött italok gyakran okoznak az emésztőszervi megbetegedést és károsan befolyásolják az epehólyagot. Dr. Heller József nőorvos a nők elhízásának okáról és kezeléséről ír korszerű és nagyon érdekes cikket. A mézről és a ruházatkodás higiénijéről írott cikkek is figyelemreméltók. A többi rovatok is olvasmányosak és hasznosok. Az Egészség újból beigazolta, hogy sokat használna a legnagyobb emberi kincsnek — az egészségnak. Megrendelhető az Egészség kiadóhivatalában Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 55. Telefon 9-72.

## Rendkívül olcsó társasutazás a szegedi szabadtéri játékokra és Budapestre

Napilapok Egyesült Utazást Osztályának rendezésében.

### Indulás augusztus 2-án

Augusztus 2-án este „Az ember tragédiájának” megtekintése a szegedi szabadtéri színházban. Az előadás után indulás Budapestre gyorsvonattal. Erkezés Budapestre augusztus 3-án hajnalban. Budapestben hatnapi tartózkodás. Visszafelé indulás Budapestre augusztus 3-án reggel gyorsvonattal Szegedre. Erkezés Szegedre délelőtt. Este „Bizánc” megtekintése szabadtéri előadásban. Indulás haza augusztus 10-én hajnalban.

### Részvételi díj Clujról 1180 lej

Mit kap ezért a hihetetlenül olcsó részvételi díjért?

1. Utiköltség Cluj, Szeged, Budapest, Szeged és Cluj.
2. Vízum.
3. Színházjegyek két szabadtéri előadásra.

Ugyan olcsó alkalom egy felejthetetlen művészi élmény élvezetére és hatnapos budapesti tartózkodásra még sohasem volt. Használja ki ezt a lehetőséget és jelentkezzen azonnal utazási osztályunknál, mert csak korlátozott számú hely van még.

Jelentkezési határidő július 25.  
Egyéni utalással szükséges.  
A szegedi szabadtéri játékok sorrendje: Augusztus 1, 2, 4: Az ember tragédiája. Augusztus 8, 9, 11: Bizánc. Augusztus 14, 15, 16: János vitéz.

# UJ KELET *Legújabb hírek*

## Távozik Inculeț belügyminiszter?

A Zorile szerint Pop Valert szemelték ki a belügyminisztérium élére

București, július 25. (Az Uj Kelet tud.) A kormánnyal szemben harcos ellenzéki álláspontjáról ismert Zorile mai számában érdekes tudósítást közöl a belpolitikai helyzetről. A lap szerint kormánykörökben sok határozottsággal beszélnek a kormány küszöbön álló átszervezéséről. Azok számára, akik hozzászórtak Tatarescu kormányzati módszeréhez, ez az igen ügyesen lanszírozott hír nem kelt meglepetést. Valahányszor a miniszterelnök úgy érezte, hogy helyzete komplikálódik, mindannyiszor igénybe vette a kísérleti ballont: a kormányátszervezés híreinek felengedését. A kormánynak most megannyi kompromisszum és kihagyás után be kell bizonyítania, hogy továbbra is vezeti az ország ügyeit, miután előzőleg az illetékes tényleg elnyerte a legmagasabb bizalom megnyilatkozását. E bizalom jele csak egy lehet, a kormány átszervezésének engedélyezése.

Bár kormányzásának utolsó éve folyamán a kormány legjelentékenyebb módosítások érdekében is mindannyiszor visszautasításra talált, ami önmagában véve is feljogosította volna, hogy azonnal levonja a konzekvenciákat, — Tatarescu a liberális párt taktikájának megfelelően kénytelen ismét kopogtatni a felsőbb ajtókon.

A miniszterelnök közvetlen környezetéből származó értesülések szerint a kormányátszervezés új formája egyenesen szenzációs volna.

A jelek szerint közel három évi együttműködés után Tatarescu elhatározta magát arra, hogy megváltja Vaniea Inculeț személyétől, aki a kormányátszervezés egyik fő gátlója volt.

A belügyminiszter eltávolítása autólóg régebbi terve a miniszterelnöknek, de hiányzott hozzá a megfelelő alkalom. Most a miniszterelnök úgy érzi, hogy fel van mentve Inculeț-cel szemben minden kötelezettség alól.

Tatarescu kénytelen volt megengedni Titulescunak, hogy cenzurálja a belügyminiszter néhány súlyos aktusát, amelyek végtelenül zavaros megvilágításba helyezték Románia egész külpolitikáját.

Ettől a pillanattól kezdve Inculeț sorsa meg volt pecsételve. Mint ismeretes, a minisztertanács után, amelyről kiadott hivatalos közlemény Titulescut dicsőíti és teljes szolidaritást vállal ennek politikájával, Inculeț terminus nélküli szabadságra ment. A kormány átszervezése tehát törvényesítene egy ténylegesen meglevő állapotot: Inculețnek a kormányból való eltávolítását. Két kérdést gondol Tatarescu ezzel megoldani:

1. Ismét a kormány felé fordítani a belügyminiszter politikáját és a közönséget a kormányátszervezés szimpátiáját és
2. a külfölddel szembeni sűrűdési felületeket elismerni, különösen Franciaországot illetően.

A kormány átszervezésére döntő királyi audienca augusztus végén lesz Sinaiban. Arra az esetre, ha az átszervezés az uralkodó engedélyezné, Tatarescu nagy meglepetést tartogat a politikai élet számára.

Inculeț helyett dr. Valter Pop jelenlegi igazságügyminiszter van kiszemelve a belügyminisztérium élére.

Ez a szerepváltozás már eleve a nemzeti parasztpárttal szembeni kihívás kíván lenni, ismerve azt a szerepet, amelyet az igazságügyminiszter a nemzeti parasztpárt kompromittálására indított kampányban és különösen képpen a Skoda-ügyben vitt. Pop Valer helyét az igazságügyminisztérium élén Aurelian Bentoiu, jelenlegi alminiszter foglalná el, míg az alminiszteri székbe Costel Tataranu képviselő, Duca egyik volt bizalmasa kerülne, aki Bentoiuval együtt ugyancsak vezető szerepet vitt a Skoda-ügy parlamenti vizsgálataiban.

Hogy egy másik ifjú liberálisnak is helyet szoríthassanak a kormányban, Mircea Cancicov, jelenlegi földművelésügyi alminisztert az ipari és kereskedelmi minisztériumhoz helyeznék át, míg ennek helyét Guranda képviselő foglalná el. Ez alkalommal el fogják

helyezni Sergiu Dimitriu belügyi államtitkár is, hogy helyet szoríthassanak a liberális ifjuság egyik markáns tagjának.

Ez volna a nagy meglepetés, amelyet Tatarescu zsebében rejtget. Ezzel a formulával fog megjelenni az uralkodó előtt, hogy a királyi bizalom megerősítését kéri. Tatarescu úgy véli, hogy ezen átszervezés világos jele lesz annak, hogy a liberális kor-

mány a teljes törvényhozási időszak végéig, tehát a jövő év novemberéig hatalmon marad. Az átszervezésre irányuló kísérlet meg-hiusulása pedig egy agonizáló kormány utolsó kudarcra volna, amelyből Tatarescu azonnal levonná a konzekvenciákat. Augusztus vége tehát a politikai életben fontos etapot jelent, amely meghozhatja a pillanatnyi-lag zavaros helyzet tisztázását.

## Tilea kijelentette Sigheten, hogy ősszel a Frontul Romanesc kerül kormányra

Zárt gyűlést tartottak Sigheten a vaidisták

Sighet, július 25. Tegnap reggel Sighetre érkeztek Viorel Tilea, Voicu Nitescu volt miniszterek és Hariton Moldovan a vaidista Frontul Romanesc vezetői. Délután 10 óra körül gyűlést tartott a Polgári Kör termében a Frontul Romanesc sighet-i tagozata. A gyűlésen kizárólag a vaidisták hívei vehettek részt, még a sajtó képviselőit sem engedték be.

Tudósítónk értesülései szerint a gyűlés folyamán Voicu Nitescu ismertette az általános politikai helyzetet, majd kifejtette a Frontul Romanesc programját. A román elem elsőbbségét hangsúlyozta. Együtt akarunk élni a megbízható és régen itt lakó kisebbségekkel — mondotta a volt miniszter — de ki fogjuk utasítani, mielőtt kormányra kerülünk, az utelveles idegeneket.

V. Tilea többek között kijelentette, hogy a liberális kormány bukása befejezett tény.

Ősszel távozik a jelenlegi rezsim, amelynek utója csakis a Frontul Romanesc lehet.

A nemzeti parasztpárt azért nem következhet, mert vezetői között nincs harmónia. Ősszel a Frontul Romanesc kerül kormányra, aminek

Titulescu külügyminiszter is hozzájárulását adta a maga részéről.

Tilea kijelentette még, hogy egyetlen külföldi hatalom sem avatkozhat be Románia belügyeibe és ez Németországra is vonatkozik. Hariton Moldovan a propagandisztikus feladatokról beszélt.

Délben bizalmas értekezlet volt a Willand-vendéglőben. Allitól az ezen a megbeszélésen már kiosztották a szerepeket a maramuresi vaidista politikusok között az őszi kormányra kerülés esetére.

Minden eddigit felülmúl a

## REGAL BĀR világrakciója HANK THE MULE (Leg és Peg)

a csodaszámár. Első fellépése hétfőn, július 27-én. Ajánlatos asztalról előre gondoskodni. Telefon: 518.

## Példátlanul brutális harc a zendülők és a kormánycsapatok között Saragossában

(Elsődoldali cikkünk folytatása)

Tegnap Barcelonában a népfrent hívei, megtorlasként, az olasz rádióállomások kormányellenes és fasisztai jelenségeivel szemben megtámadták az olasz konzulátus épületét és berendezését szétrombolták és épületet felgyújtották. Ezzel kapcsolatban a Reuter Lisszabonból kapott távirat alapján azt jelenti, hogy az olasz kormány erélyes tiltakozást jelentett be Madridban a barcelonai olasz konzulátus felgyújtása miatt.

Londoni jelentés szerint a Königsmarkban tartózkodó Alfonz exkirály nyilatkozatot adott az Evening Standard munkatársának. Kijelentette, hogy még álmában sem gondol arra, hogy mint király térjen vissza Spanyolországba. Ami most ott folyik, az nemzeti mozgalom, amely a baloldaliak teljes kiirtását tűzte ki céljául. Amíg a baloldaliakat gyökerestől ki nem pusztítják, addig mindig fog tartani a polgárháború. Ha hiv a haza — fejezte be jellemző nyilatkozatát az exkirály — feltétlenül hazamegyek.

Példátlanul brutális harc a zendülők és a kormánycsapatok között Saragossában

Párizs, július 25. A Havas jelenti: San Sebastianból érkezett utasok borzalmas uccai harcokról számolnak be. Az utasok elmondották, hogy a kaszinó terraszán ma példátlanul brutális ütközet játszódott le. Fiatal forradalmároknak egy csapata csendőrruhát

öltött magára, hogy a kormánycsapatok tagjainak nézzék őket, majd gépfegyvertűvel árasztották el a milícia tagjait, akik Saragossa felé készültek vonulni. Késhegyre menő harc indult meg a két tábor között.

A zendülők, amikor kimerültek, fehér zászlót tűztek ki, amikor azonban a kormánycsapatok közeledtek feljűk, hogy lefegyverezék őket, a zendülők a földre vetették magukat és újból gépfegyvertű alá vették a kormánycsapatokat. Még elkeseredettebb harc indult meg a két tábor között és a zendülők adott percben újra kitűzték a fehér zászlót, a kormánycsapatok azonban valamennyi zendülőt agyonlőtték, egyedül vezérük maradt életben, Moles kapitány, akinek karját egy golyó rongosolta szét. Moles kapitányt előbb végighúcolták a város uccáin, majd az Augusztus 31. uccán nyilvánosan kivégezték.

A II. negyedévi ismét kvóták szétosztása a kontingentálási hivatal kommunikéje szerint azért fejeződik be nehezen, mert az importőrök kvótáinak leredukált mértékét a azoknak országok szerint történt felosztását a legkülönbözőbb intervenciókkal korrigálni szeretnék. A hivatal ezirányú munkálatai — mondja a kommuniké — ennek dacára aug. 1-ig befejezést fognak nyerni, a III. negyedévi kvóták szétosztása pedig aug. 15-ikén feltétlenül meg fog kezdődni.

## Pékek, cukrászok, fűszerezések

TÖRVÉNY ALTAL előírt liszt-nyilvántartási könyvek kaphatók

BERNÁT papírüzletében  
Piața Unirii 29.

## A kormány új kurzust inaugurál a rendbontások bűnűseivel szemben

BUCUREȘTI, július 25. Lapunk más helyén - jelentettük, hogy a kormány a semmitűszékhez fordult, hogy más törvény-széket jelöljön ki a tg.-muresi diákper tárgyalására. București lapok szerint a kormánynak ez az elhatározása új kurzussal van összefüggésben. A kormány ugyanis legerőteljesebben akar fellépni ezután minden rendbontással szemben. Az ügyészek utasítást kaptak, hogy minden kérelmes ügyében a legszigorúbban képviselők a vádat és minden esetben nyújt-sanak be fellebbezést, valahányszor a büntetés nem állana arányban az elkövetett bűncselekménnyel.

## Titkos kártyaklubbot lepleztek le Bucurestiben

București, július 25. Bizalmas feljelentések alapján az ügyészség ma több magánháznál házkutatást tartott, ahol a kártyatörvény ellenére szervezett hazárdjáték folyt. Valóban a Strada Mantuleasan Manole Moisescu krupier lakásán hat játékosasztalt találtak üzemben. Az asztalokat elkobozták, a krupiert letartóztatták, a játékosokat pedig, akik CFR és postatisztviselők, bíróság elé állítják a játéktörvény megszegése miatt.

## LEGUJABB SPORT

### Játék nélkül nyert a Haggibbor vízipóloccsapat

Cluj, július 25. (Az Uj Kelet tud.) A cluj-i vízipólobajnokság során, szombatra volt kitűzve a Haggibbor—Universitatea elsőosztályú bajnoki mérkőzés, amely elé sportkörökben általános érdeklődéssel tekintettek. A pontos kezdési idő alkalmával azonban a vízbe csak a Haggibbor csapata szállt be, míg az Universitatea állítólagos szövetségi írást küldött maga helyett, amely szerint a mérkőzés el lett halasztva. Minthogy azonban az uszókörtület legutóbbi ülésén az Universitatea egyetlen szóval sem kérte a mérkőzés elhalasztását, kétség sem férhet hozzá, hogy az U a mérkőzést elveszítette — még ha van is írása, minthogy érvényes határozatokat csak hivatalos gyűlésen lehet hozni.

Pyenformán a Haggibbor csapata a mérkőzést megnyertnek tekintheti, amely tőle el nem vitatható.

Az elmaradt mérkőzés helyett a Haggibbor I. és II. játszottak egymás ellen. Győzött az első csapat 4:1 arányban.

A másodosztályú bajnokságban a Romania csapata 10:3 (6:0) arányban győzte le a kereskedelmi alkalmazottak csapatát.

Tegnap az Unirea 5:0 (2:0) arányban győzött a CFR ellen.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefonszám: 8-61.

CENZURAT

Táza po-  
plátte in  
No. 2247

16. Telefo  
Havonta  
évre 600,  
földre: H  
félére: H  
dóások d  
KELET"  
dóság egy  
Cikkekink  
rás megj

Mé  
fo  
A kor  
A ko

Madria  
boru esz  
helyzet,  
zendülők  
még egy  
országi  
számít: a  
nyol ügy  
való elől  
érdekeine  
éles polé  
gekben r

A spar  
ti megíté  
kötelező  
tikus hi  
rejtő jel  
bal, mint  
szerint p  
tűkröző  
kumok h  
lelkiisme  
egymáss  
sek, meg  
olasz és  
kormány  
niciót sz  
zel a vil  
kritikát  
fantaszt  
vissza, r  
ták önk  
nyolorsz  
mán Sp  
ombava

Tegna  
mány ré  
kormány  
frontot  
alól. Hog  
nak előb  
ségessé.

Aviala  
csat  
A zendü  
a ko.má  
Cadixot,  
Felsza  
lenciát  
tal a  
a kor  
és Va  
teljes

Egyéb  
második  
annak e  
várostól  
lapok sz  
Guadar  
zivába n  
ejtették  
tányt m  
pányt n  
megsebe  
Vasár  
lenti, a  
lentette,  
egyre k  
vezőek k  
gossát i